Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 189 (8. 387) ◆ 1993 йил 22 октябрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Кеча Ўзбекистон Республикаси Президенти Буюк Британиянинг «Лонро» корпорацияси раиси Дитер Ханс Бок бошчилигидаги ишбилармонлар делегациясини қабул қилди.

Ўзбекистон раҳбари Буюк Британия компаниялари, молия ва банк ташкилотлари билан ҳамкорлик йўлга қўйилаётганидан мамнуният изҳор этди. Ер ости бойликларини қазиб олиш ва уни қайта ишлаш борасида қўшма корхона ташкил этиш имконияти борлигига эътиборни қаратди. Бунинг учун «Лонро» корпорациясида илғор технологиялар мавжудлигини ва у халқаро миқёсда эътибор қозонганлигини таъкидлади.

— Биз ер ости қазилма бойликларимизни халқимиз манфаатлари йўлида сарфлаш, бунинг учун хорижий ишбилармонларни, уларнинг сармояларини жалб этиш ниятидамиз, — деди Президент. — Албатта бу биз билан ҳамкорлик қилаётганларга ҳам фойдали бўлади. Шунинг учун ҳам ўзаро манфаатли алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш зарур.

Жаноб Дитер Ханс Бок Президентни «Лонро» корпорацияси фаолияти билан таништирди.

Делегация аъзоси, жаҳон молия корпорациясининг вакили Азамат Муҳаммад Товфиқ бу ҳамкорликни амалга ошириш режаларини ишлаб чиқиш, сармоя ажратиш зарурлиги ҳақидаги ўз фикрларини баён қилди.

Учрашув сўнгида делегация раҳбари самимий қабул учун миннатдорлик билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Қ. Ҳаққулов, ташқи ишлар вазири С. Саидқосимов ва бошқа расмий кишилар иштирок этди.

* * *

Ислом Каримов шу куни «Дейли телеграф» ахборот маҳкамасининг мухбири Дональд Трелфордни ҳам қабул қилди. Президент истиқлол туфайли Ўзбекистонда қўлга киритилган ютуқлар ҳақида гапириб берди ва мухбирни қизиқтирган барча саволларга жавоб қайтарди.

(ЎзА).

Янгиликлар, воқеалар, хабарлар

ҲОЗИР айни пахта йиғим-терими қизиган пайт. Бободеҳқонларимиз Республикамиз Мустақиллигини янада бойитиш ниятида «оқ олтин» хирмонларига тонналаб қимматбаҳо хом ашёни етказиб беришмоқда. Улар бу йил об-ҳавонинг ноқулай келишига қарамай, кўзланган маррага етишга ҳаракат қилишмоқда. Бу борада пахтакорлар айниқса техникага таянмоқдалар. Улар учун ана шундай техникани асосан шаҳримиздаги «Тошкент трактор заводи», Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмалари етказиб беради.

Биз буларни эътиборга олган ҳолда ўтган ойда 100 та кўрак чувиш машиналарини бободеҳқонларга жўнатдик. Шу борада бу ойда ҳам анча ишлар қилиняпти. Мисол учун ҳозиргача Сирдарё вилояти 48 та, Тошкент вилояти 60 та ва Қашқадарё вилояти пахтакорлари 30 та кўрак чувиш машиналарини олди.

Бу ерда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, биз ҳозир машиналарни деҳқонларга қарзга бераяпмиз. Сабаби кўплаб жамоа хўжаликларида ҳозир пул йўқ. Пахтани эса ўз вақтида териб олиш керак. Шуларни ҳисобга олган ҳолда жамоамиз уларга пахтани сотгандан кейин тўлаш шарти билан бу техникаларни берди.

Бундан ташқари ўтган йили янги ҳашак ўрувчи машиналарни ўзлаштиргандик. Лойиҳани эса пахтачилик машинасозлиги бўйича давлат лойиҳалаш институти чизиб берганди. Ҳозирги кунда бу машиналарни ҳам оммавий тусда ишлаб чиқаришни йўлга қўйганмиз. Ўтган ойда 200 та шундай хашак ўриш машиналарини деҳқонларга жўнатдик.

** Шаҳар—қишлоққа*

ПАХТАКОРЛАРГА АТАЛГАН МАШИНАЛАР

Хўш, шундай экан, бободеҳқонларимизга пахта йиғим-теримида машиналар ҳамда эҳтиёт қисмлар ўз вақтида етказиб берилаяптими? Уларнинг сифати қай даражада? Биз шу саволларга жавоб топиш мақсадида Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлдик. Ишчиларнинг бу борада қилаётган ишлари билан танишдик.

Бирлашма асосан қишлоқ хўжалиги учун чигит экиш сеялкалари ҳамда кўрак чувиш машиналарини ишлаб чиқаради. Бу йил пахтакорлар ана шу машиналарни ўз вақтида олиб турди. Ҳеч кимга бу борада рад жавоби берилгани йўқ. Масалан пахтакорларга ўтган ойда 100 та сеялка жўнатилди. Бу ойда эса жиззахликлар сеялкалардан 190 тасини олди.

— Ўтган йил апрель ойида корхонамизда кўрак чувиш машиналарини ишлаб чиқариш вақтинча тўхтатилган эди, — дейди биз билан суҳбатда бирлашма бош директорининг ўринбосари Маҳамаджон Восиқов. — Чунки бу машиналарга эҳтиёж камайиб кетган эди. Деҳқонлар бу машиналарнинг ҳаддан ташқари қиммат бўлгани сабабли янгисини олиш ўрнига эскисини ишлатишни афзал кўришганди. Ўз навбатида биз ҳам кўрак чувиш ва бошқа машиналарни қиммат сотишга мажбур эдик. Чунки корхона ҳам ўша машиналарни ишлаб чиқариш учун хом ашёни қиммат нархларда сотиб оларди.

Бу йил эса кўрак чувиш машиналарини ишлаб чиқаришни яна йўлга қўйдик. Чунки бу йилги терим пайтида бундай машиналарга бўлган талаб ортди. Нимага деганда кўрак чувиш техникаси асосан об-ҳаво яхши келмай, кўсаклар тўлиқ очилмай қолган пайтларда жуда асқотади.

Корхонада юқоридаги машиналарга эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш ҳам яхши йўлга қўйилган. Мисол учун ўтган ойда режа бўйича 31 миллион 910 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилиши керак эди. Амалда эса 31 миллион 930 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар мижозларга жўнатилди. Яъни бу борадаги режа 100 фоиздан ошириб бажарилди. Бундан ташқари корхона омборларида ҳозир 200 миллион сўмликдан зиёд эҳтиёт қисмлар сақланаяпти. Бирлашма бу эҳтиёт қисмларни деҳқонларга зарур бўлган пайтда жўнатишга мўлжаллаган.

Бирлашма асосий эътиборни айнан шу эҳтиёт қисмларни ишлаб чиқаришга қаратмоқда. Чунки пахтакорлар эски машиналарни эҳтиёт қисмларсиз ишлата олмайди. Ундан кейин деҳқонларга янги машина сотиб олгандан кўра эски машиналарни тузатиб ишлатиш арзон ва қулай.

Хулоса қилиб айтганда бирлашма айни пахта йиғим-терими пайтида деҳқонларимизга қўлидан келганча ёрдам беришга ҳаракат қилмоқда.

Ғулом ЮСУПОВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Жиззах ва Бухоро вилоятлари фаолларининг йиғилишларида Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Сирдарё вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

● Андижон вилояти фаолларининг йиғилишида Бобур таваллудининг 510 йиллигини байрам қилиш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

● Швейцария ташқи ишлар вазирлигининг масъул ходими доктор Лоренцо Амберг бошлиқ бу давлат ҳукумат делегацияси мамлакатимизга ўн кунлик ташриф билан келди. Делегация Ўзбекистон Қизил Ярим Ой жамиятига Оролбўйи аҳолисига ёрдам кўрсатиш дастурини амалга оширишда кўмаклашади.

● «Халқ сўзи» газетаси ташаббусига кўра «Заман — Ўзбекистон» (Туркия) газетаси ва Ўзбекистон Фанлар академияси ҳамкорлигида 30 октябрда Тошкентда «Абадий қадриятлар ва Аҳмад Яссавий» халқаро илмий-маърифий анжумани очилади.

● Тўрткўлда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари, шаҳарнинг 120 йиллигига тайёргарлик кўриш ташкилий комитетининг раиси Исмоил Жўрабеков бошчилигида ўтказилган ташкилий комитет мажлисида, ана шу санани нишонлашга кўрилаётган ҳозирлик муҳокама этилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Қирғизистонга расмий ташрифини ниҳоясига етказган Эрон Ислом Республикасининг Президенти Акбар Ҳошимий Рафсанжоний бугун Туркманистонга келади.

● Бугун Москвада АҚШ давлат котиби Уоррен Кристофер Россия раҳбарияти билан музокаралар ўтказади.

● Россия Президенти Борис Ельцин Россия ва Ҳамдўстлик мамлакатларининг ахборот ҳудуди тўғрисида фармон чиқарди. Бу Ҳамдўстлик иқтисодий иттифоқини ташкил этиш йўлида яна бир муҳим қадам бўлди.

● Россия Япония раҳбариятини суюқ ядровий чиқитларни эндиликда Япон денгизига оқизишдан воз кечганлиги тўғрисида хабардор қилди.

● Грузияда ҳукумат қўшинлари деярли бирор қаршиликсиз собиқ президент Звиад Гамсахурдиа қуролли бўлинмалари эгаллаган Поти ва қатор бошқа шаҳарларни яна қўлга олдилар.

ХОРИЖДА

● Туркиянинг Кушадаси шаҳрида бўлиб ўтган қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш халқаро анжуманида илк бор Ўзбекистон вакиллари ҳам иштирок этдилар.

● Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев икки кунлик расмий ташриф билан Мўғулистонга келди.

● Кеча Бурунди пойтахтида ҳарбийлар қуролли тўнтариш қилдилар.

● Лондонда Гарри Каспаров 20-учрашувда дуранг натижага эришиб, Найжел Шорт устидан 12,5:7,5 ҳисобида ғалаба қозонди ва «Таймс» журнали ҳомийлигида ўтказилган профессионал шахматчилар ўртасидаги жаҳон биринчилигининг чемпиони бўлди.

1-уйсозлик комбинатига қарашли 3-пардозлаш ишлари бошқармасининг 4-даражали пардозловчиси Гулсум Раҳимзянова 12 йилдан буён шу касбда меҳнат қилади. У кўплаб уйларнинг пардоз ишларини қўлдан чиқарган. Ҳозирги кунда Миробод туманида қад ростлаётган «Ёшларнинг турар жой мажмуаси»да сўнгги ишларни амалга оширмоқда.

СУРАТЛАРДА: моҳир пардозловчи Г. Раҳимзянова ва қад ростлаётган «Ёшлар турар жой мажмуаси»нинг кўриниши.

Виктор Ғагаев суратлари.

** Обуна—94*

БЕВОСИТА МУЛОҚОТ

ЎТГАН куни «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда», «Тошкент оқшоми» ҳамда «Вечерний Ташкент» газеталарининг бир гуруҳ ходимлари иштирокида Тошкент шаҳар радиоэшиттириш тармоқлари орқали «Бевосита мулоқот» бўлиб ўтди. Мулоқотда шунингдек, «Шарқ» нашриёт-матбаа ишлаб чиқариш концернининг реклама-тижорат бўлими директори Турғун Авазов, «Наврўз» вилоят хўжалик ҳисобидаги нашриёт вакиллари ҳам иштирок этдилар.

Мулоқот қатнашчилари газеталар олиб бораётган ишлар, хусусан 1994 йилдан кўзда тутилган режалар ҳақида батафсил сўзладилар. Шу жумладан «Оқшом» муштарийлари учун ардоқли бўлган «Одобнома», «Сиҳат-саломатлик», «Дам олиш», «Табиат ва инсон», «Жиноят жазосиз қолмайди», «Томорқа», «Газета — муштарий — газета» каби рукнлар ва саҳифалар келгуси йилда ҳам янгича мазмун, янгича услубларда давом эттирилиши таъкидланди.

Бевосита мулоқот қатнашчилари бўлган муштарийларимиз ўзларини қизиқтираётган саволлар билан тўғридан-тўғри мурожаат қилишди. Уй бекаси Роза ая газета ходимларининг машаққатли меҳнатларига баҳо берди.

— Ҳар қандай шароитда ҳам биз албатта «Оқшом»га ёзиламиз, — деди Роза ая. — Чунки у оиламизнинг бир аъзосидек бизга қадрдон бўлиб қолган.

Икки соат давомида мулоқот қатнашчилари кўплаб саволларга жавоб бердилар.

Мулоқот шуни кўрсатдики, «Оқшом»ни нафақат ҳамшаҳарларимиз, балки вилоятлардаги дўстларимиз ҳам интизорлик билан кутар, ташналик билан ўқир эканлар. Эшиттириш сўнгида билдирилган истаклар, тилаклар, таклифлар учун муштарийларга ташаккур изҳор этилди.

Тоҳир ЙЎЛЧИЕВ.

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

ЧИНДАН ҳам Тошкент шаҳар радиоэшиттириш тармоқлари орқали ўтказилган «Бевосита мулоқот» муштарийларимизнинг ўзлари севган «Оқшом» газетасига бўлган самимиятларини яна бир бор кўрсатди. Ҳамшаҳримиз Роза аяга ўхшаш газетамизни оиласининг қадрли бир аъзосидек деб биладиган муштарийларимиз нафақат Тошкентда, балки республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида анчагина. Бинобарин, шундай экан «Тошкент оқшоми» газетаси 1994 йилда ҳам ўз севган муштарийлари қўлига вақтида етиб боради. Бунинг учун эса шу кунларда «Оқшом»га обунани расмийлаштириш керак, холос.

Мана, 22 кундирки, бошқа нашрлар қатори «Тошкент оқшоми» газетасига ҳам барча алоқа бўлимларида 1994 йил учун ҳеч қандай чеклашларсиз обуна қабул қилинмоқда. Келгуси йилда ҳам беш марта чиқадиган газетамизга республикамизнинг турли бурчакларида бемалол обуна бўлишингиз мумкин.

Энди эса қадрли муштарийларимизга обуна баҳосини яна бир бор эслатиб ўтмоқчимиз:

● БИР ОЙГА — 1885 СЎМ
● УЧ ОЙГА — 5655 СЎМ
● ОЛТИ ОЙГА — 11.310 СЎМ
● БИР ЙИЛГА — 22.620 СЎМ.

«Тошкент оқшоми»нинг индекси 64690. Вақтни ғанимат билиб ўз севган нашрингиз — «Оқшом» газетасига обунани расмийлаштиришга шошилинг, азиз дўстлар!

ЖАҲОНДА шундай бир касб эгалари бор. Улар ҳиссиз юракка туйғу улашадилар, дардчил чеҳраларга табассум бахш этадилар, кишиларни эзгуликка, яхшиликка чорлайдилар. Ўзлари ҳам бутун умрларини шу йўлда сарф этадилар. Улар саҳна сеҳргарлари, халқимиз тили билан айтганда санъаткорлардир.

Инсон дунёга келибдики, гўзалликка интилмасдан яшаган они йўқ. Сабаби у ўзининг барча муаммоларига гўзалликдан жавоб топган. Барча ёвузликларга гўзалликни қалқон қилган. Энг оғир дамларда ҳам гўзалликка содиқ қолган. Санъаткорлар эса ана шу гўзалликни яратиб, одамларга туҳфа этадилар. Шунинг учун ҳам санъат аҳли ҳамиша элимизда ардоқда бўлиб келган.

Санъаткорларимизнинг турли вилоятларга, шаҳарларга, минтақаларга ижодий сафарлари сира ҳам изсиз кетмайди. Сабаби ушбу сафарлар давомида янги-янги томошабинлар билан учрашувлар бўлиб ўтади. Ижодий жамоаларнинг яна янги уфқлари бўй кўрсатади. Ижодий сафар ўзига хос синов вазифасини ҳам ўтайди.

Мен бу сўзларни бежиз айтаётганим йўқ. Бизнинг ижодий жамоаларимиз обрўли халқаро фестивалларда иштирок этганидан барчанинг хабари бор. Яқиндагина ўтказилган минтақавий «Наврўз» театрлар фестивалининг иштирокчилари ушбу тадбирдан миннатдорликларини изҳор этган эдилар. Ушбу фестиваль Марказий Осиё республикаларининг театрлари учун ўзига хос катта синов бўлди.

Юртимизда мустақиллик шамоллари эса бошлаганидан бери бизнинг санъатимиз ҳам ўзининг уфқларини яна ҳам кенгайтирмоқда. Истиқлолга эришган мамлакат сифатида, энг аввало, бой эстетик имкониятларимизга таянган ҳолда ўзга мамлакатлар санъатининг энг яхши ютуқларидан баҳраманд бўлишни ўз олдимизга вазифа қилиб қўйдик. Шу тариқа «Театр: Шарқ—Ғарб» халқаро фестивалини ўтказиш ғояси туғилди.

Ғоя кўпчиликка маъқул тушди. Аммо мамлакатимиз бозор иқтисодиётига ўтиб бораётган бир пайтда шу қадар нуфузли фестивални ўтказишнинг ўзи бўладими? Бизнинг ушбу ташаббусимизни республикамиз ҳукумати қўллаб-қувватлади. Маданият ишлари вазирлиги, театр арбоблари уюшмаси, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистон Республикасидаги доимий вакилининг хайрихоҳлиги орқасида мана фестиваль саҳна усталарига қучоқ очмоқда.

** Маърифий суҳбатлар*

Шарқ ва Ғарбнинг маданий кўприги

Бернора ҚОРИЕВА,
халқ артисти, Ўзбекистон театр арбоблари уюшмасининг раиси,
«Театр: Шарқ ва Ғарб» биринчи Халқаро фестивалининг бош директори

Бу каби халқаро фестиваллар аввалари ҳам бўлиб ўтган. Ўша шаҳарларнинг театр жамоалари ишлари билан ҳам, янги режиссёрлик ва актерлик топилмаларидан ҳам баҳраманд бўлдик. Бир сўз билан айтганда етарли тажрибаларни қунт билан ўргандик, ўзимиз ҳам изландик.

Албатта республикамиздаги театрларнинг ўзига хос бетакрор босиб ўтган шарафли йўли, ютуқлари бор. Ғарбдаги кўпгина театрларда бугун озгина ижодий жамоа билан замонамизнинг энг катта муаммоларини баралла айтаётганлар анчагина. Ушбу театрларнинг тажрибаларини эса учрашмасдан, ижодий мулоқот қилмасдан туриб сира ҳам ўрганиш мумкин эмас. Тошкентда эртага ўз ишини бошлайдиган Халқаро театрлар фестивали мана шунинг учун ҳам катта аҳамият касб этади.

Ҳозирги шиддатли кунларимизга қараб туриб: «Шу кеча-кундузда фестиваль ўтказадиган вақтми?» дегувчилар ҳам топилса керак. Шуни айтиб қўйишим керакки, ҳеч ким бизга келиб бугун ёки эртага фестиваль ўтказишнинг пайти, деб айтмайди. Санъат ҳар қандай пайтда ҳам одамлар орасида ўзининг буюк ишини — эзгулик тарғиботини амалга оширган.

Тошкентда бир неча кун давом этадиган фестивалнинг жўғрофияси жуда кенг. 21 мамлакатдан — уларнинг орасида Италия, Гонконг, Финляндия, Англия, Швеция, Германия, Беларусь, Қирғизистон, Қозоғистон каби давлатлар бор — турли жанрлардаги театрлар жамоалари ташриф буюрдилар.

Ушбу фестивалимизнинг ҳомийларини мен чуқур ҳурмат билан тилга оламан. Уларнинг барча-барчасини номма-ном айтиб ўтиш мушкул. Мен бир нарсани яхши биламанки, уларнинг ҳаммаси санъатнинг қадрига етадиган, Ўзбекистоннинг довруғи санъат бобида ҳам жаҳонга янада кенг тарқалишини чин дилдан истайдиган инсонлардир. Мен «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясига, «Ўзбекмебель» акционерлик жамиятига, «Ўзбекозиқ-овқат саноати» концернига, «Ўзбекенгил саноат» ассоциациясига, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасига, «Ўзбекпластитал» қўшма корхонасига, «Ўзбек савдо уйи»га ва бошқа кўплаб бағри кенг корхоналарга, бирлашмаларга ташаккур изҳор этаман.

Хорижлик дўстларимиз ҳам қараб туришгани йўқ. Таиландлик меҳмон «Трансазия лимитед» халқаро маданий маркази бош менежери Уберой жаноблари бизга буклетларимизни бепул тайёрлаб берди. «Яблочко» («Олмажон») француз фирмаси вақтинча фойдаланиш учун компьютер ажратди. Биз уларга ҳам раҳмат айтишимиз жоиз.

Фестиваль кунларида ўзбек театр санъатини бор бўйи билан меҳмонларга намойиш қилмоқчимиз. Улар бизнинг асрий, маданий анъаналаримизни кўрадилар, баҳолайдилар. Булардан ташқари англиялик, швециялик, италиялик, россиялик меҳмонлар фестивалларни ташкил қилиш борасидаги ўз фикрларини, тажрибаларини биз билан ўртоқлашадилар.

Шарқ ва Ғарб ўзининг асрий анъаналарига, қудратли маданий ва маърифий илдизларига эга. Айтишларича Хуанхе дарёсидан Ўрта Ер денгизигача чўзилган Буюк ипак йўлининг марказида Ўзбекистон турар экан. Ажаб эмаски, Тошкентда ўтказилган ушбу фестиваль Шарқ ва Ғарб ўртасидаги яна бир йўл — БУЮК ИЖОД ЙЎЛИНИ бунёд этса. Бу йўлнинг марказида эса Тошкентимизнинг туриши бизнинг юракларимизга қувонч бахш этади, албатта.

Дунёни Гўзаллик қутқаради деган машҳур ибратли нақл бор. Ўша илоҳий қудратга эга бўлган Гўзаллик эртага бизнинг жонажон шаҳримизга ташриф буюради. Республикамизнинг отахон санъат кошонаси саналган Ҳамза театрида Вильям Шекспир қаламига мансуб «Кориолан» спектаклининг намойиши билан фестиваль байроғи кўтарилади. Бир ҳафта давомида ўнлаб янги томошалар ижро этилади. Бу ҳамшаҳарларимизни мутлақо бефарқ қолдирмайди. Ҳар бир томошадан сўнг қизғин мунозаралар, ижодий баҳслар бўлиб ўтиши табиий.

Фестивалимизнинг махсус совринн йўқ, албатта. Чунки қадимдан санъаткорлар учун энг олий соврин томошабинларнинг меҳру муҳаббати саналиб келган. Бу сафар ҳам зукко санъат ишқибозлари ўзларига ёққан, ўзлари севиб қолган томошаларнинг бош ҳаками бўладилар. Меҳмонларимиз эса бизнинг очиқ қалбимиз, тўкин дастурхонимиз, иссиқ бағримизнинг ҳароратини ўзлари билан олиб кетадилар. Ана шу неъматлар уларни яна серқуёш Ўзбекистонимизга қайта етаклаб келишига ишончим комил.

Мустақил Ўзбекистонимиз тарихида яна бир ёрқин саҳифа бўлиб очиладиган ушбу Халқаро театр фестивали кўп йиллар қалбимизда сақланиб қолади ва янги анъаналарнинг дояси сифатида ҳамиша тилга олинишига аминман.

Ғолиб МИРЗО ёзиб олди.

ВАТАН тўғрисида сўз айтиш шараф, аммо оғир. Ватанни таърифга сиғдириб бўлмайди, сўзга сингдириб бўлмайди. Ватан сенинг вужудинг, жонинг. Ватан тўғрисида гапириш, у ҳақда шеър битиш ва уни куйлаш руҳиятга ғоятда нозик, ҳузурли ва масъум бир кайфиятни беради. Ватанга айтилажак, унга бағишланажак сўзлар юракда туради. Бу сўзларга дардлар чўкади, оғриқлар чўкади.

Қалби бедор, юраги уйғоқ ҳар кўнгилда Ватан бор. Улар туйғусидаги Ватан юксакдадир. Бу юксакликнинг тилдаги таърифи, дилдаги ҳайратининг чеки йўқдир. Ватанда туғилиб, Ватанда ўлаётганлар бу бахтнинг таъмини кўпроқ туяди. Ватан тил беради, Ватан ҳаёт бе-

ноқлаб оқаётган зилол сувлари, ҳатто унинг елдирим шамолининг завқию кайфиятига-да таъриф ожиз. Бу тароватда бир сеҳр бор. Бу сеҳр — она-Ватаннинг гўзаллигида, бағри кенглигида. Бу тўлиқлик, бу завқ-шавқ ҳар бир инсон қалбига масъумлик бурчини юклайди. Бу масъумлик ғоятда буюк, ғурурли.

Юртимиз осмонидаги булутлар ҳар доим ҳам оппоқ бўлиб сузмади. Унинг ҳудудида сузган қора булутлар «зулмат янглиғ қора кунларни» бошлаб келди. Тилимизни, ғууримизни, ўзлигимизни тортиб олишди. Юрт бошига ғам тушди. Бу кўргуликлар кўп йиллар дилимизни яро қилди.

* *Дил тубидан*

ЖОН ҚАДАР АЗИЗ

ради. Инсоннинг киндик қони томган, қулоғига алла овози қуйилган, илк бора масъум туйғулар пайдо қилган меҳнат унинг Ватани — она юртидир. Ватан — бу она, Ватан — бу севги, Ватан — бу ўлимдир.

Ҳар ким Ватанда ўзлигини топади, ўзлигини танийди. Ўзбекистон — жон қадар азиз юртнинг тарихи бор; тиллар ожиз, дилларда ҳайратли шон-шавкати бор. Ўзбекистоннинг Навоийси бор, Ибн Сино, Форобий, Берунийси бор. Бу тупроқ бой тупроқ, бу маскан олий маскан. Унинг таянч кучи бор — олиму фузало бобокалонлари бор. Унинг суянчиғи бор — доно ва фозил эли бор.

Ўзбекистон... Бўлиқ ерлари̇дан тортиб осмон қадар бўй тортган виқор тоғларигача, поёнсиз далаларидан тортиб, шарқираб оқаётган зилол сувларигача биз учун жон қадар азиз, қадрли маскан. Ўзбекистон — бизнинг қонимиз, жонимиз, имон-эътиқодимиздир. Унинг ҳар бир қарич тупроғи биз учун муқаддас. Унда ўсган ҳар бир гиёҳ, унга тегишли жамики мавжудот бизга тўтиё.

Она заминнинг чарос очилган гуллари, ям-яшил яшнаётган бутоқларию, ўй-

Юрт бошига ғам тушганда юраги бедор инсон ўзини ғамда кўради. Бу ҳиссиёт бизни масъулликка чорлайди. Масъуллик эса бизни янада кўпроқ, янада маҳкамроқ она-замин бағрига тортади. Кулфатда қолган юртнинг йигитлари қаддини ростлаб юролмайди, уларнинг тиллари сукутда, бошлари хам бўлади. Бу юртнинг борлиғи омонат, келажаги сароб бўлади. Бу кунлардан Худо асрасин. Бу кунларнинг номи ўчсин. Ғафлатда, аросатда қолган ўтмиш кунларимиз ҳаққи биз Ватанни асрашимиз керак. Биз унда яшашимиз керак. Биз ўзимизни танишимиз, ўзлигимизни топишимиз керак.

Ватан учун қийналиш керак. Ватан учун азоб торта билиш керак. Бугун ҳар биримиз учун она юрт туйғусидан улуғ, она замин хаёлидан ширин она тупроқ ҳидидан азиз, она Ватан дийдоридан юксак нарса йўқ. Бу ноёблик, бу эзгуликни ҳеч нарсага алиштириб бўлмайди. Биз у ҳақда ҳар қанча гапирмайлик, қанча ёзмайлик, кўнглимиз ҳеч қачон тўлмайди, бу ҳилқатнинг поёнига етиб бўлмайди.

Гулсара ИСМОИЛОВА.

* *Қатралар*

ШОН – ШАРАФ ТАНТАНАСИ

НИКОҲ тўйи—муҳаббат тантанаси, яъни бир боғ ниҳолнинг янги бир боғ ниҳолига пайванд қилиш тантанаси. Бинобарин, боғбонлик бурчини зиммасига олган куёв ниҳолни қанчалик меҳр билан авайлаб тарбия қилса унинг ширин-шарбат тўла мевасидан — фарзандларидан наинки оила, эл-юрт баҳраманд бўлади, келин-куёв эса шон-шарафга чулғанади.

НОДОНЛИК

ҲАЁТ синовидан ўтган бахил, очкўз ва баднафс одамдан меҳр-шафқату дўстлик кутиш нодонликнинг ўзгинасидир.

ЭНГ КАТТА БАХТ

ОДАМНИНГ ўз ҳаётидан баҳраманд бўлиши таърифга сиғмас катта бахтдир. Бу бахт табиат инъомигина эмас, ота-она тортиғи. Бинобарин, фарзанднинг атрофлича билимга эга бўлиши, яъни санъат ва адабиёт, физика ва кимё, одам руҳияти сирларини била олишига шароит яратиш ота-оналарнинггина эмас, халқнинг бурчи ва ниҳоят жамиятнинг бахтидир.

ЗЎР ОЛИМ ФОЖИАСИ

ЗЎР олим ўзи ўйлаган кашфиёти йўлида ҳаётини буткул бағишлаб, кечани-кеча, кундузни-кундуз демай, ҳузур-ҳаловатни унутиб изланишда давом этади. Агар ниятига ета олмаса азоб-уқубатда ҳаётдан кўз юмади, бордию, тунда қуёш чиққандек ярқ этиб излагани топилса қувончидан тоиққан юрак дош беролмай ҳаётдан кўз юмади.

ОФТОБ ВА МУЗ ТОҒИ

ҲАЁТДА ноумид ва бесамар яшовчи одам йўқ. Бинобарин, бир эзгу умидини рўёбга чиқариш орзусидаги одамга кўмак қўлини узатувчи киши бир қуёш бўлса, ғайирлик, қоракўнгиллик билан ҳалал берувчи одам мисоли кулфат келтирувчи муз тоғидир.

БУЮКЛАРНИНГ ТУҒИЛИШИ

ОЛАМШУМУЛ алломалар тинч ва тўқ ҳаёт бошлаганда эмас, асосан оғир ҳаётда-ю мустақил ва хур ҳаёт бошлаганидагина етишиб чиқадилар.

ВИЖДОНСИЗ — ИЙМОНСИЗ

ЎЗ фикрининг, ҳатто ўз сўзининг устидан чиқмайдиган, ўз ваъдасининг қадрига етмайдиган одам виждонсиз—иймонсиз одам ҳисобланади.

ИЗЛАНИШ — МЎЪЖИЗА

ИЖОДКОР учун мунтазам изланишда бўлиш — ижод булоғи кўзини очиш, яъни истеъдодни чархлаш демакдир. Аниқроқ қилиб айтганда изланиш ҳар бир ижодкорнинг бурчи, ижод мўъжизасидир.

Ёқубжон ШУКУРОВ.

* *Олимлар тажрибахонасида*

МЕВА ҚУРИТАДИГАН ҚУЁШ МОСЛАГИЧ

МАЪЛУМКИ, йилнинг ёз ва куз ойларида аҳолини мева ва сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашда асосий муаммо пишиб етилган маҳсулотни ўз вақтида йиғиштириб олиш ҳамда уларни истеъмолчиларга етказиб беришдир. Аммо кеч куз, қиш ва баҳор ойларида мева ва сабзавот таъминотида жуда катта қийинчиликларга дуч келинади. Сунъий совутгич қурилмалари билан жиҳозланган катта ҳажмли мева ва сабзавот омборларини барпо қилиш ва қиш пайтида сабзавотларни етказиб беришга мўлжалланган иссиқхоналарни қуриш, уларни энергия билан таъминлаш шулар жумласидандир.

Мазкур омборхоналарда ўрик, шафтоли, анжир ва кишмиш сингари тез бузиладиган меваларни сақлашнинг имконияти йўқ.

Аҳолини йил давомида сердармон мева ва сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашнинг анъанавий усулларидан бири ёз пайтида етиштирилган ортиқча маҳсулотларни қуритиш ва қишга ғамлаб қўйишдир. Бу усулдан ота-боболаримиз қадим замонлардан фойдаланиб келади. Айниқса, шарқ халқларида доривор ўтлар, ўрик ва майиз сингари қуруқ меваларни тайёрлашда бу усул жуда қўл келади. Табиат инъом қилган мос иқлим шароит ҳам ўз навбатида бу усулнинг кенг тарқалишига асосий омил бўлган. Бундан кўринадики, мева ва сабзавотларни қуритиш усули билан қишга ғамлаб қўйиш уларни сунъий совутиладиган омборларда сақлашга нисбатан қатор афзалликларга эга. Жумладан, электр энергияси ҳисобига ишлайдиган совутиш қурилмалари ва маҳсулотни истеъмолчиларга етказиб бериш учун махсус совутгичлар билан жиҳозланган транспорт воситалари, яъни рефрижераторларга ўрин қолмайди. Бундан ташқари қуритилган маҳсулотларнинг оғирлиги уларнинг дастлабки, яъни қуритилишидан олдинги оғирлигига нисбатан 4-5 марта кам бўлганлиги сабабли уларнинг транспорт харажатлари анча кам. Агар ҳўл маҳсулотларни сақлаш ва бир жойдан иккинчи жойга ташиш учун махсус идишлар (яшиклар) талаб қилинса, қуруқ мева ва сабзавотларни оддий қоғоз ёки целлюлоза қопларда махсус жиҳозланган омборхоналарда узоқ муддатга сақлаш мумкин.

Шу билан бир қаторда мева ва сабзавот маҳсулотларини қуритиш усули билан қишга ғамлаб қўйишнинг ўзига хос муаммолари ҳам бор ва бу муаммоларнинг ечими кўп жиҳатдан ҳозирги замон илмий-техникавий тараққиётнинг ривожланиш даражаси билан узвий боғлиқ. Буни қуйидаги оддий мисол баёнида кўриш мумкин. 1 килограмм қуруқ мева учун камида 4-5 килограмм ҳўл маҳсулот талаб қилинади. Ҳўл маҳсулот таркибидаги 3-4 килограмм намликни буғлантириб юбориш учун назарий жиҳатдан 7500-10000 киложоуль иссиқлик қуввати талаб қилинади. Агар ёқилғининг ёниши ва мева-сабзавотларнинг қуриши жараёнидаги бефойда сарфланадиган иссиқлик қувватини ҳисобга олсак, амалда 1 килограмм қуритилган маҳсулот олиш учун 0,8-1,0 килограммгача суюқ ёқилғи талаб қилинади. Кейинги йилларда суюқ ёқилғи таъминотининг аҳволи эса ҳаммамизга равшан.

Марказий Осиё давлатлари, жумладан Ўзбекистон иқлими шароитида қуруқ мева ва сабзавот маҳсулотлари ишлаб чиқаришдаги энергетика танқислигини қисман қуёш қувватидан фойдаланиш ҳисобига ҳал қилиш мумкин.

Қуёш қувватидан фойдаланиб мева ва сабзавот маҳсулотларини табиий ҳолда қуритиш Ўрта Осиё халқларига қадимдан энг қулай одат. Бунда қуритилиши керак бўлган маҳсулот қуёш нурлари билан кун бўйи шамол эсиб турадиган махсус майдончаларга ёйиб қўйилади. Бундай майдончаларда мева ва сабзавотларнинг қуриши уларнинг турига ва об-ҳаво шароитига қараб 5-6 кундан 10-15 кунгача давом этиши мумкин. Бунда маҳсулотларнинг сифати бирмунча пасаяди ва шу билан бирга турли хил ҳашаротлар, қушлар ва зараркунандалар томонидан ифлосланади.

Шуларни ҳисобга олиб мева ва сабзавотларни қуритишда қуёш қувватидан фойдаланишнинг самарадорлигини ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси «Физика-Қуёш» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси олимлари ва муҳандис-техник ходимлари томонидан махсус қурилмалар қуёш мева қуритгичлари ишлаб чиқарилди ва амалда синаб кўрилди.

Қуритилиши лозим бўлган маҳсулотларнинг тури ва ҳажмига, қуруқ мева ва сабзавот ишлаб чиқарадиган корхона жойлашган жойнинг иқлими шароитига ва қуритиш учун кетадиган сарф-харажатларига қараб қуёш қувватидан фойдаланиб қуритиш усуллари ва мосламалари турли хил бўлиши мумкин. Жумладан, қуритиладиган маҳсулотларнинг таркибидаги намликни буғлантириб юбориш учун керак бўлган иссиқлик қуввати маҳсулотларига иссиқ ҳаво оқими ёрдамидаги ёки нурланиш орқали берилиши мумкин. Айрим ҳолларда бу икки усулни биргаликда қўлласа ҳам бўлади.

Мева ва сабзавотларни конвектив усулда қуритиш учун керак бўлган иссиқ ҳавони қуёш иситгич қурилмалари ёрдамида олинади. Бу қурилмаларда қуёш қувватини иссиқлик қувватига айлантирилади ва ҳосил бўлган иссиқлик қурилмалар орқали ўтаётган ҳаво оқимига берилади. Ҳарорати 60-70 даражада кўтарилган ҳаво оқими қуритиш камерасига йўналтирилади. Қуритиш камераларининг ичида туби ғалвирсимон қилиб ишланган кўп қаватли патнислар жойлашган бўлиб, қуритилиши керак бўлган маҳсулотлар шу патнисларга жойлаштирилади. Иссиқ ҳаво одатда камеранинг тубидан берилади ва ҳўл маҳсулот билан иссиқлик ва намлик алмашинуви натижасида совуган ва нам ҳаво камеранинг тепа қисмидан чиқиб кетади. Қуритиш камерасининг ҳажмига ва бераётган иссиқ ҳавонинг миқдорига мос равишда ҳавони камерага ҳайдайдиган вентилятор танланади. Уй-рўзғор шароитида ишлатиладиган қурилмаларда вентилятор ишлатиш учун эҳтиёж деярли йўқ. Қуритиш камерасига кирадиган ҳавонинг ҳаракати қуёш ҳаво иситгичи ҳисобига амалга оширилади. Бунинг учун қуритиш камерасини қуёш ҳаво иситгичининг тепа қисмига ўрнатилади.

Мева ва сабзавотларни радиацион усулда қуритиш эса камеранинг жанубий девори қиялик шаклида ишланиб нур ўтказувчан материал, оддий дераза шишаси ёки полимер плёнка билан қопланади. Бундай қурилмаларда қуёш нурлари қуритилиши керак бўлган маҳсулотлар томонидан бевосита ютилади. Натижада уларнинг ҳарорати ошади ва таркибидаги намлик буғланиб ташқарига чиқиб кетади.

Ўтказилган тажрибалар шуни кўрсатадики, қуёш қуритгичлари ёрдамида мева сабзавотларнинг қуриш муддатини табиий шароитга нисбатан 2-3 баравар камайтириш мумкин. Бундан ташқари қуёш қуритгичларидан олинган маҳсулотларнинг сифати ва ҳўл мева таркибидаги дастлабки витаминларнинг сақланиш даражаси анча юқоридир.

Шуни алоҳида қайд қилиш лозимки, республикамиз шароитида мева ва сабзавот маҳсулотларини қуритиш мавсуми 2-3 ой бўлганлиги сабабли йилнинг қолган 9-10 ойи давомида қуёш қуритгичлари ишламасдан туриб қолиши мумкин, Натижада қуёш мева қуритгичларининг ўртача йиллик самарадорлиги анча пасайиб кетади. Шу сабабли қуёш мева қуритгичларини лойиҳалаш ва ишлаб чиқаришда уларни иложи борича универсал қилиб, яъни мева сабзавотлардан ташқари бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қуритиш, иссиқ сув олиш ва шу каби мақсадларда ишлатиш имкониятлари ҳисобга олиниши зарур. Шуни эътиборга олиб, маҳсулотларни қуритиш жараёнида уларнинг сифатини ошириш, таркибидаги ҳамдармондориларни ва фойдали микроэлементларни тўлалигича сақлаб қолиш мақсадида олимларимиз томонидан мева ва сабзавотларни инфрақизил нурлар ёрдамида қуритишнинг янги технологиясини ишлаб чиқариш устида илмий изланишлар олиб борилмоқда. Қуритилаётган маҳсулот ва қуритувчи муҳитнинг ҳарорати қанча юқори бўлса қуриш жараёни шунча тез бўлади. Аммо юқори ҳарорат таъсирида мева ва сабзавотлар таркибидаги фойдали микроэлементлар ва дармондорилар кескин камайиб кетади. Мева ва сабзавотларни қуритишнинг янги технологиясини яратишдан асосий мақсад уларнинг таркибидаги фойдали микроэлементлар ва дармондориларни иложи борича сақлаб қолиш ва қуритиш учун зарур бўлган қувват сарфини камайтиришдир. Институт олимлари изланишларининг яна бир ижобий якуни шундаки, бу усул билан қуритилган маҳсулотларнинг кўпчилиги сув билан ўзаро қайта бирикиши натижасида ўзларининг дастлабки ҳолига қайтиб келиши мумкин. Бу эса ўз навбатида мева ва сабзавотларни қуритиш усули билан сақлашнинг яна бир афзаллик томонидир.

Назира СОДИҚОВА.

* *Ҳамшаҳарларимизга қулайлик*

БЕКТЕМИРЛИКЛАР МАМНУН

«ЯНГИ уй пойдеворини тиклаш мақсадида пишиқ ғишт излаб юрган эдик, — деб ёзади бектемирлик оқшомхон Ҳасан Абдуллаев. — Бир қанча ғишт заводларига бориб уларнинг ҳаммасидан бир хил жавоб олдик: «Буюртмамиз кўп, бир ойдан кейин хабар олинг, ортиқчаси бўлса берамиз».

Бошимиз қотиб турганди, ён қўшнимиз ҳовлимизга чиқиб қолди. У ҳасратимизни тинглай туриб, Бордонкўлда Бектемир давлат савдо ишлаб чиқариш ҳиссадорлик бирлашмасининг «Қудрат» кичик корхонаси очилганини, ўша ерда қоришмали ғишт (шлакоблок) тайёрланаётганини айтиб кўнглимизни кўтариб юборди. «Қулайлигини айтмайсизми. Бир донаси еттита пишиқ ғиштга тўғри келади. Ишингиз ҳам тез, ҳам соз битади», деб қўшиб қўйди.

Миннатдорчилик билдириб, ўша кунёқ айтилган манзилга етиб бордик. Корхона бошлиғи Бахтиёр Йўлдошевга мурожаат қилган эдик, у кулиб туриб: «Ана, қанча керак бўлса олиб кетаверинглар», деди қатор териб қўйилган ғиштларни кўрсатиб.

Хуллас, шу куни бир неча кунлик саргардончилигимизга чек қўйилди.

Ҳурматли таҳририят, илтимос, «Оқшом»нинг мухлиси ва узоқ йиллардан бери унинг сурункали обуначиси бўлиб келаётган мендек бир меҳнат фахрийсининг мана шу миннатдорчилик мактубини газетангизда босиб чиқарсангиз. Қолаверса бу хабар мендек ғишт излаб юрганларнинг мушкулини осон қилади, деган ниятда ушбу мактубни сизга йўлладим».

Мактуб баҳона яқинда биз шу кичик корхонада бўлиб унинг иши билан танишдик.

— Корхонамиз ташкил этилганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ, — дейишади бизга унинг ишчилари. — Лекин шунга қарамай, одамлар оғзига тушиб қолди. Шунинг учун бўлса керак, буюртмачиларимиз сони тобора кўпайиб бормоқда.

Бу ерда бир кунда 2 минг донадан ортиқ қоришмали ғишт тайёрланаётган экан. Унинг донаси 150 сўмдан сотилмоқда. Корхонада ғишт ҳажмини кўпайтириш чоралари кўрилмоқда. Ҳозирча бу ерда мавжуд тўртта мосламадан иккитаси ишлаб турибди. Қолгани ҳам фойдаланишга топширилиш арафасида.

— Куни кеча туманимизда яна иккита янги савдо-сотиқ дўконлари ҳам ишга туширилди, — дейди бизга бирлашма раҳбари Шовоҳит Шомаҳмудов.

«Янги ҳаёт» Бектемирнинг энг чекка участкаларидан бири. Шу ерлик аҳолининг талаб ва истакларини ҳисобга олиб бу ерда 11-озиқ-овқат дўкони фойдаланишга топширилибди. Дўконнинг яна бир қулайлиги шундаки, унда қандолат, сут, ичимлик, хўжалик молларидан ташқари унинг қошида иссиқ нон цехи ҳам очилган. Бу ерда бир кунда 2 мингга яқин патир нон тайёрланмоқда. Донаси 63 сўм турадиган бу нонларни харидорлар мамнуният билан харид қилишмоқда.

Туманнинг марказий кўчасида иш бошлаган «Савдо растаси» эса биринчи навбатда замонавий услубда қурилиши билан киши диққатини ўзига тортади. Бу йирик мажмуани бунёд этишда «Тошкентсавдо»нинг 1-қурилиш ташкилоти қурувчилари анча меҳнат қилишгани кўриниб турибди. Раста бўлимларини айланган харидор бу ердан ўзига керакли бўлган кийим-кечак ва озиқ-овқат маҳсулотларини топа олади. Ҳозир қурувчилар ушбу савдо маркази билан туташган «Кичкинтой» болалар дунёси дўкони қурилишини жадал суръатларда олиб боришмоқда. Бу дўкон ноябрь ойларининг бошларида харидорларга ўз эшикларини очади.

Маҳмуд ОРИПОВ.

СУРАТЛАРДА: «Қудрат» кичик корхонасида тайёрланаётган ғишт маҳсулотлари; нон цехи; туманнинг марказий кўчасида иш бошлаган янги савдо растаси.

Холмат Мирзакаримов суратлари.

ТАҚИЛМАГАН УЗУК

(Бўлган воқеа)

ЗУМРАД ўғилчасини бешикка беладида, ҳозиргина бозор айланиб қайтган қайнонаси ва қайнсинглиси учун чой тайёрлади. Кейинги ойнинг бошларига тўй. Қайнсинглиси турмушга чиқяпти. Оилада ёлғиз қиз эмасми, «тўйга тайёрман» деб ўтирган онасини шундай шоширяптики. Бундай қимматбаҳо нарсаларнинг учдан бири ҳам унинг сарупосида бўлган эмас. Ҳаммаси чет элники. Отасиз ўсгани учун онасининг анча сиқилиб қолганини кўриб, «Уни олиб беринг, бу нарсам кам» деб айтишни хаёлига ҳам келтирмаган эди. Қайнонаси ўғлининг ўзи келин топгани учун ранжимасада, шундай ҳашаматли, беками-кўст яшаб туриб анча бечораҳол оилага қуда бўлганидан нолиганини кўп эшитганди.

Зумрад дастурхон ёзиб, она-болани чойга чақириш учун ичкари кирди. Қайнонаси сандиқдан алланималарнидир олаётган экан, келинини кўриб, қизига юзланди.

— Нодира, кеннойингга олган матоҳингни кўрсат... Бир рўмол пулга шу тирноқдек нарсани олдириб ўтирибди-я. Шуни деб неча эшикка кириб чиқмадик. Оёқларимда оёқ қолмади. Қайнонаси қизининг ўжарлигидан нолиган бўлиб, келинига юзланди. Унинг бу нолишида мағрурланиш ҳисси ҳам йўқ эмасди. — Бундай қимматни ҳамма оналар ҳам қилавермайди. Бир пиёла чой ичмасам ўзимни ташлаворгудекман. Сандиқни ўзинг ёпарсан.

Она қизига шундай дея ташқарига чиқди.

Нодира ёқут кўзли узукни қутисидан олиб, унга узатар экан, севинчини яширолмасди. Зумрад дид билан ишланган узукни қўлига олди. Деразадан тушиб турган қуёш нурига тутди. Асл эмасми, ярақлаб кетди.

— Буюрсин, жуда чиройли экан, яхши кунларда тақинг...

Зумрад қўшни хонадан ўғилчасининг йиғлаган товушини эшитгач, «Омонатингизни олинг» дедида, узукни кўрпача тахламлари устига қўйди. Сандиқ титкилаётган қайнисинглисининг бош кўтаришини кутмай хонадан чиқиб кетди.

Биргалашиб чой ичишди. Кечқурун отаси ишдан қайтганида Нодира узукни қутичага солиб қўймаганини эслади. Қайнонанинг кўзига дунё бир зумда остин-устин бўлиб кетди. Ҳаммалари уйга киришди. Кўрпачаларни бирма-бир қоқиб кўришди, сандиқ тагларини қарашди. Узук ҳеч қаерда йўқ эди. Зумрад узукни кўрпача устига қўйганини қайта-қайта таъкидлар, Нодира бўлса у ерда ҳеч нарса кўрмаганини такрорларди.

Қайнотаси ғазабини ичига ютиб чурқ этмаган бўлсада, кечқуруги овқат ҳеч кимга татимади. Тонг отди. Қайнота Зумрад берган саломга алик олмай ишга жўнади. Қайнонаси йўқолган узукка аза очиб чой ҳам ичмай фолбинга кетди. Зумрад ўғилчасини кўтариб супага чиқиши билан Нодира ичиб ўтирган чойини ҳовлига сепиб ташлади-да, дўқ этиб пиёласини унинг олдига қўйиб кетди.

Назарида ҳамма унга бошқача кўз билан қараётгандек эди. Юраги ғаш тортди, чойини ҳам ичкиси келмай анча вақт унга тикилиб ўтирди.

Зумрад дўхтирхонадан боласини эмлатиб қайтганида қайнонаси ҳовли супасида бошини танғиб олган ҳолда ётарди. Ёнида тунги навбатчиликдан қайтган эри ўтирибди. Ҳамма гапдан хабардор бўлган шекилли, авзойи бузуқ. Она-болани кўриб уларга яқинлашди.

— Ассалому алайкум, нима бўлди, ойи?

— Дард бўлди, бало бўлди. Тўй қилмай бир ўлай, қизимга узук олиб бермай икки ўлай. Тўй бошланмасдан шунча пул кўкка кетди. Келиб-келиб бегона эмас, ўзимники кўролмай ўтирса-я.

— Тушунтириброқ гапирсангизчи, нима бўлди ўзи?

Қайнонанинг авзойи ўзгарди. Бошини ушлаб ўтириб олди.

— Сизнинг ҳам тушунмаган нарсангиз бор эканми? Онангиз вақтида тушунтирб қўймаган экан-да. Фолбин «бегона эмас», — деди.

Зумраднинг устидан кимдир совуқ сув қуйиб юборгандек бўлди. Бўшашибгина қўлидаги ўғлини ерга қўйди. Шу пайт оғзига талқон солиб олгандек жимгина ўтирган эри ўрнидан турди-да:

— Зумрад, ичкарига кир. Сен билан уйда гаплашаман, — деди.

Фурқат Зумрад келгунча онасидан анча-мунча гап эшитгани учун ғазабини яшира олмади. Она узук баҳона неча йиллик гапларни ҳам қўзғаган эди. Хотинига қўл кўтарар экан, «ўғрисан» деб туҳмат қилди. Шовқиндан чўчиб оёғи остида чириллаб йиғлаётган ўғилчасини туртиб юборганини ҳам сезмади. Туҳмат олдида лол бўлган Зумрад енгил-елпи кийимларини олиб боласини бағрига босганича уйдан чиқар экан, қайнонасининг «Бўйнингиздаги дурни ташлаб кетинг», деган сўзидан ҳушёр тортди. Дурни ечди-да, бир оғиз сўз айтмай ташқарига чиқди. У шундагина тинмай йиғлаётган ўғилчасининг сувсаганини, ёнида бир сўми ҳам йўқлигини эслади. Ичкарига қайтиб киришга ғурури йўл қўймай бекат томон тез-тез юриб кетди...

Бир ойдирки Зумрад уйида. Ҳақиқатга заррача яқин бўлмасада, «ўғри келин» деб ном чиқариб келганидан виждони қийналади. Онаси борган эди, қайнонаси билан гапи қовушмай қайтиб келди. Тўй кунику, ўзини қўярга жой топа олмади. Назарида ҳозир уни кимдир йўқлаб келадигандек эди. Кеч ҳам кирди. Уни йўқлайдиган одам топилмади шекилли ҳеч ким келмади. Тунлари эртанги куни ҳақида ўйлаб, ўйларининг охирига етолмас, тетапоя қилаётган боласи, «адда», дея у унутмоқчи бўлган нарсаларни янгилаб турарди.

Эшик тақиллади. Зумрад оёғи остида эмаклаб юрган боласини кўтариб дарвоза томон юрди. Не кўз билан кўрсинки остонада эри Фурқат турарди. Озиб, қорайиб кетибди. Кўзлари ҳам салқиган, Зумраднинг бир қарашда пайқагани шу бўлди. Кўнгли бўшашибми бир зумда виждон қийноғини унутгандек эди.

— Кечирарсан, деб келдим. Ҳалиги, сени ўша гапга ишониб ранжитиб қўйдик. Онам манавини сенга бериб юбордилар. Тўйдан кейин уй кўтарган эдик, полнинг тирқишига тушиб кетган экан.

Фурқат чўнтагини кавлаб оппоқ матога ўралган нарсани олди. Очиши билан ичидаги нарса ярақлаб кетгандек бўлди. Бу ўша унга «ўғри келин» деб ном олиб берган, чиройли бўлсада, аммо ҳиссиз узук эди. У онасининг қўлида қиқирлаб турган ўғлига қўл чўзди. Бола ҳам отасини соғингандек ўзини унга отди.

— Тўй ҳам ўтди. Укам армияга кетиб қолди. Ойимнинг ўзлари келмоқчи эдилар, касал ётибдилар. Ўрнинг жуда билиняпти. «Узукни қўлига тақиб, келинимни ўзинг билан бирга олиб кел», деб тайинладилар.

Зумрад бир сўз айта олмас, эрининг қўлида ялтираб турган узукка тикилганича унсизгина йиғларди, холос...

Гулчеҳра ШЕРМАТОВА.

Буюк сиймолар

БАРҲАЁТ ҚАДРИЯТЛАР САРЧАШМАСИ

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг катта илмий ходими, филология фанлари номзоди, Иордания қироллик Академиясининг ҳақиқий аъзоси, Халқаро Ибн Сино мукофоти соҳиби

Шамсиддинхон ибн ЗИЁВУДДИНХОН ИБН ЭШОН БОБОХОН билан мулоқот

— Шамсиддинхон ака, муборак Ҳадиси шарифларни ёзиб олиш, уларни китоб ҳолига келтириш иши ҳам ўзининг маълум тарихига эга. Илтимос, дастлаб, шу табаррук ишнинг бошланиши хусусида сўзласангиз...

— Аввало шуни қайд қилиш керакки, Қуръони Карим дунё мусулмонларининг мўътабар китоби ҳисобланади. Мусулмонлар учун Қуръони Каримдан кейинги мартабада турувчи, уларнинг кундалик ҳаётларида дастуриламал хизматини ўтовчи манба — бу жаноб пайғамбаримизнинг сўзлари, сайру сулуклари, одатлари, маълум масалалардаги тақрирларини ўз ичига олган Ҳадислари ҳисобланади.

Ислом тарихига оид манбаларда кўрсатилишича пайғамбаримиз ҳаёт даврларида Ҳадислар ёзиб борилган эмас. Сабаби Қуъон оятлари нозил бўлиб турган бир пайтда ул жаноб ўзларининг Ҳадисларини халқ ёзиб борса, Қуръон оятлари билан Ҳадислар аралашиб кетиши мумкинлигидан шу қарорга келганлар. У пайтлардаги Ҳадисларни сақлаб қолиш фақат ёдда тутиш билан амалга ошириб борилган. Пайғамбар вафотларидан кейин аста-секин бундай хотираси кучлик зотлар ҳам биринкетин дунёдан ўта бошлайдилар. Уларнинг сони камайган сари Ҳадисларнинг ҳам йўқ бўлиб кетиш хавфи туғилади. Буни сезган уламолар ва унинг савр-аъёнлари Ҳадисларни ёзиб қўйиш зарурлигини ҳис этиб, бу ишга жиддий бел боғлайдилар.

— Ҳадис илми ривожида «олтин давр» деган сўзлар бор. У қайси муҳаддислар даврига тўғри келади?

— Ҳадисларни ёзиб бориш ҳижратнинг биринчи асриданоқ бошланади. Иккинчи асрга келиб бу иш ривожга минади. Ҳижрий сананинг 3-асри эса Ҳадисларнинг фиқҳий усулда турли боб ва жузларга бўлиб, саралашда «олтин давр» деб ҳисобланади (бу милодий IX—X асрларга тўғри келади).

Бу даврда машҳур «Кутуби Ситта» («Олтин китоб») муаллифлари дунёга келадилар ва ўзларининг «Ал-Жоме ал-Саҳиҳ» ёки «Ас-Сунан» номли асарларини ёзадилар.

— «Олтин давр»даги муҳаддислар кимлигидан огоҳ эта оласизми?

— Улар Имом Абу Абдуллоҳ ибн Исмоил ал-Бухорий, Имом Муслим ибн ал-Ҳажжож ал-Қушайрий ан-Нишопурий, Имом Абу Исо Муҳаммад Ибн Исо ат-Термизий, Имом Абу Довуд Сулаймон ибн Ашъас ас-Сижистоний, Имом Аҳмад ибн Шуайб ан-Насоий, Имом ибн Можжа ал-Қазвиний, Имом ад-Дорамий ас-Самарқандийлардир. Улар «Ас-Саҳиҳ» ёки «Ас-Сунан» номи билан ўз асарларини ёздилар. Улар ўзларининг мана шундай баракали хизматлари билан пайғамбар ва саҳобалар номидан турли мақсадларни кўзлаб, сохта ҳадислар тўқишга уринган ва уринмоқчи бўлган шахслар йўлини тўсдилар ва унга ғов солдилар.

Бугун биз фахр ва эътизоз билан айтамизки, номлари зикр этилган алломалар Мовароуннаҳр ва Хурософнинг, учталари эса айнан мустақил Ўзбекистонимизнинг Бухоро, Термиз ва Самарқанд фарзандларидир.

— Имом Исмоил Бухорийни юқорида зикр этилган муҳаддислар орасида энг пешвоси деб юритилади. Бунга сабаб нима? Сўнгра ул зотнинг маънавиятимизда тутган ўрни ҳақида ҳам сўзлаб берсангиз...

— Имом Бухорийни дунё муҳаддислари ўртасида энг юқори мартабага эриштирган ул кишининг «Ал-Жоме ас-Саҳиҳ» китобларидир. Шу асарларини ёзиш учун ўша даврдаги ислом марказларининг ҳаммасида бир неча йиллаб истиқомат қилиб, машҳур муҳаддислардан таҳсил олганлар. Шу тариқа олти юз мингдан зиёд Ҳадисни жамлаганлар, улардан юз минг саҳиҳ Ҳадисни доимо муҳофизаларида сақлаганлар. Ул зотнинг хотиралари шунчалик кучли эдики, қайси китобни бирор марта ўқисалар, ҳаммаси хотираларида муҳрланиб қолаверар эди.

Имом ал-Бухорий билан Басрада Ҳадис дарсига қатнашиб юрган шерикларидан Ҳошид ибн Исмоил айтади: «Имом ал-Бухорий бизлар билан бирга Ҳадис дарси эшитарди. Устоз ривоят қилган Ҳадисларини биз ёзиб олар эдик, аммо ал-Бухорий фақат эшитибгина ўтирарди. Шу тарзда қанча кунлар ўтиб, орада устоз қарийб ўн беш минг ҳадис ривоят қилди. Шунда биз ал-Бухорийга: «Сен нега Ҳадисларни ёзиб бормаётирсан?» деган эдик, у «Сизлар ёзиб олаётган ҳадисларни мен устознинг оғзидан чиқиши биланоқ ёдлаб олаётирман», — деди-да, устоз ривоят қилган ҳамма Ҳадисларни бир чеккадан ёддан айтиб бера бошлади. Шундан кейин биз ёзиб олган Ҳадисларимиздаги хатоларни унинг ёдлаганидан тузатиб оладиган бўлдик».

Ал-Бухорийнинг хотира қувватлари ҳақида турли ривоятлар ҳам бор. Масалан: ул жанобнинг шуҳратлари ошган сари ислом оламидаги бошқа муҳаддисларнинг ғайирликлари ҳам ортиб боради. Ва улар имом Бухорийни синовдан ўтказмоқчи бўладилар. Бағдодга келиш хабарларини эшитиб, бу «учрашув»га пухта тайёргарлик кўрадилар: 10 кишини махсус тайёрлаб, уларга ўнтадан атай чалкаштирилган саволлар ҳозирлаб берадилар. Подшоҳ саройида ўтказилган бу учрашувда замонасининг кўп алломалари иштирок этадилар ва ўша махсус тайёрланган шахслар топширилган саволларни Имом Бухорийга берадилар. Ул жаноб юз саволнинг барчасини эшитадилар. Сўнгра ҳар битта савол берувчини ўртага таклиф этиб, уларнинг чалкаш тузилган саволлар берганликларини бўйниларига қўядилар ва барча камчиликларини тўғрилаб, саволлар тартиби ва матнини бузмаган ҳолда тўлиқ жавоб қайтарадилар. Бу ҳолатни кўрган алломалар Имом Бухорийга тасаннолар айтиб, ул зотнинг дунё муҳаддисларининг ҳақиқий имоми эканликларини эътироф этадилар.

Шу ривоятларнинг ўзиёқ Имом Бухорийнинг қанчалар чуқур илм соҳиби эканлигига далолатдир. Шунга кўра маънавий ҳаётимизда ҳам ўзларига муносиб юқори ўринни эгаллаганлар.

— Сиз Имом Бухорийнинг «Ал-адаб ал-Муфрад» китобини таржима қилгансиз. Ушбу китоб одоб-ахлоқ бобида ягона саналади...

— Имом Бухорий йигирма ёшларидан бошлаб китоб ёза бошладилар. Жумҳуриятимиз китоб хазиналарида у зотнинг «Ал-Жомеъ ас-Саҳиҳ», «Ал-Адаб ал-Муфрад», «Ат-Тарих ал-кабир», «Ат-тарихус-сағир», «Ат-Қироату халфа-л-имом», «Рафъул-йадайни фи-с-салоти» каби асарларнинг қаламий нускалари мавжуд. Булардан ташқари Имом Бухорий «Ат-Тарих ал-Авсат», «Ат-Тафсир ал-Кабир», «Ал-Жомеъ ал-кабир», «Китобу-л-ҳиба» каби катта ва кичик ҳажмлардаги 20 дан ортиқ китоблар битганликлари тарихий манбалардан маълумдир.

Жаноби Расулуллоҳ (саллоллоҳу алайҳи вассалам)нинг: «Мен яхши одоб ва олий ахлоқларни камолига еткизишлик учун пайғамбар қилиб юборилганман», — деган муборак Ҳадисларига қараганда ва динлар тарихини варақлаганда шу нарса яққол кўзга ташланадики, ўтмишдаги барча пайғамбарлар ҳам ўз умматларини хушхулқ ва одобли бўлишга чақирганлар. Шунинг учун ҳам Ҳадислар орасида одобга доирлари алоҳида аҳамият касб этади. Кўпчилик муаллифларнинг асарлари бошқа мавзуларда бўлса ҳамки, уларда ахлоқ ва одоб ҳақида озми-кўпми сўз юритмай ўтмаганлар. Жумладан, Расулуллоҳ Ҳадисларига шомил машҳур «Кутуби Ситта» («Олти китоб») муаллифлари ҳам ўз китобларида ахлоқиятга оид ҳадисларга катта ўрин берганлар. Хусусан Имом Бухорий ўзларининг тўрт жилдлик шоҳ асарлари «Ал-Жомеъ ас-Саҳиҳ»да ахлоқ ва одобга оид ҳадисларни махсус бир бобда жамлаганлар. Аммо бундаги Ҳадислар сони, бутун Ислом оламини яхши тарбият этиш учун ул жанобга кифоя қилмайдигандек сезилади ва натижада катта ҳажмдаги «Ал-Адаб ал-Муфрад» («Адаб дурдоналари») Ҳадислар тўпламини яратадилар. Бу асарда 1322 та Ҳадис ва хабарлар 644 бобда жамъ қилинган. Унда бошқа ҳадис китоблари муаллифларининг асарларида учрамайдиган бир қанча Ҳадислар ва хабарлар бор. Танқидчи муҳаддислардан баъзиларининг сўзига қараганда муаллифнинг «Ал-Жомеъ ас-Саҳиҳ»ларидаги Ҳадислар иснодларига яқинроқ бўлиб, «Олти китоб»даги Ҳадислар иснодидан юқори ҳисобланади.

«Ал-Адаб ал-Муфрад» ҳижрий 1306 (милодий 1889) йили Ҳиндистонда, икки марта Константинада, ҳижрий 1349 (милодий 1930) йили Қоҳирада, ҳижрий 1390 (милодий 1970) ва ҳижрий 1400 (милодий 1980) йиллари Тошкентда Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармаси ташаббуси ила араб тилида чоп этилган. Бундан ташқари кўп мамлакатларда унинг қўлёзма нусхалари ҳам мавжуд. Аммо уларга шарҳ, ҳошия ёки таълиқалар ёзишга деярли эътибор берилмаган.

Ас-Саййид Сиддиқ Ҳасанхон ҳижрий 1306 (милодий 1889) йили асарни урду тилига таржима қилиб, шу йилнинг ўзида нашр этди ва унга «Тавфиқу-л-Борий», («Аллоҳнинг ёрдами») деб ном берган. Уни ҳижрий 1309 (милодий 1891) йили Мавлоно Абдулғаффор деган киши ҳам урду тилига таржима қилиб, чоп эттирган. Бу иккала таржимада ҳам асарнинг барча иснодлари тушириб қолдирилган ва фойдаланган манбаларида баъзи хато ва ғалатлар бўлишига қарамай, уларни тузатмасдан таржима қилаверганларини мутаржимларнинг ўзлари ҳам эътироф этганлар.

Кейинчалик Ҳайдарободдаги «Усмония» дорилфунунининг профессори Ас-Саййид Фазлуллоҳ ал-Жийлоний «Ал-Адаб ал-Муфрад»нинг бир қанча қўлёзмаларини топиб, бир-бирига таққослаб чиққан ва тўғри бир нусхасини аниқлаб, уни тартибга солишга муваффақ бўлган. Бу қимматли асарга профессор Жилонийнинг ўзи шарҳ ёзиб, унга «Фазлу-л-лоҳи-с-самад фи тавзий ҳи-л-Адаби-л-муфрад» («Ал-Адаб ал-Муфрад»ни изоҳлашда Аллоҳнинг фазли») деб ном қўйган. 1990 йили бу асарнинг биринчи қисми камина томонидан илк бор ўзбек тилига таржима қилинди ва уни «Адаб дурдоналари» деб номлаб, муқаддима ва изоҳлар ила 200 минг нусхада кенг жамоатчилик эътиборига ҳавола этилди.

«Ал-Адаб ал-Муфрад»нинг 1—24-боблари ота-она ҳурматини жойига қўйиш, уларни эъзозлаб, дилларига ҳеч бир озор бермаслик, фарзандлар ўз ота-оналари олдидаги бурчларини мукаммал адо этишлари зарурлиги каби масалаларга бағишланган.

Асарнинг 25—37-бобларида қариндош-уруғларга яхшилик қилиш, уларга нисбатан раҳм-шафқатли бўлиш ва улар билан муттасил борди-келди қилиб туриш ҳақидаги Ҳадислар берилган.

Умуман, улуғ юртдошимиз Имом Бухорийнинг «Ал-Адаб ал-Муфрад» асарини умуминсоний, ахлоқий қадриятлар дурдонаси десак, ҳеч муболаға қилмаган бўламиз. Узоқ ўтмишдан ҳозирга қадар дунё мусулмонларида ахлоқи карима ва одоби ҳамида каби олийжаноб хислатларни такомиллаштириш, уларни покизаликка, имонли, эътиқодли, соф виждонли ва инсофли бўлишга даъват этишда бу асар бебаҳодир. У мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, ёш авлодни иллатли ва қабиҳ йўллардан қайтаришда, шубҳасиз ўз ижобий таъсирини кўрсатади деб умид қиламиз.

— Бундан олдин ҳам ул зотнинг илмий меросини ўрганишга бағишланган халқаро анжуманлар бўлганми?

— Ҳа, албатта. 1974 йили Самарқанд шаҳрида «Имом Бухорий ва ҳозирги замон» шиори остида катта халқаро илмий анжуман ўтказилган. Унда дунёнинг 27 давлатидан вакиллар қатнашган. Бугунги Самарқандда бўладиган анжуманимиз ул жанобнинг 1220 йиллигига тўғри келади. Бундай тадбирларнинг кенг кўламда ўтказилиши мустақиллигимиз шарофати деб биламан.

— Мазмунли суҳбатингиз учун ташаккур сизга. Барчамизни улуғларнинг руҳи поклари қўлласин.

Темур УБАЙДУЛЛО
ёзиб олди.

«АЛ-АДАБ АЛ-МУФРАД» АСАРИДАН НАМУНАЛАР

1. Абу Ҳурайра (розиёллоҳу анҳу) айтадилар: бир киши Расулуллоҳ ҳузурларига келиб: «Ё Расулуллоҳ! Менинг бир қўшним бор, у менга кўп озор беради» — деб шикоят қилди. Расулуллоҳ унга: «Уйингга бориб, ҳамма буюм, асбоб-ускуналарингни кўчага чиқариб қўй», — деб маслаҳат бердилар. У Расулуллоҳ буюрганларидек уйидаги нарсаларини кўчага чиқариб қўйди. Одамлар йиғилиб: «Бу нима, нима ҳодиса бўлди? — деб сўрашганда, у бўлган воқеани айтиб берди, одамлар эса: «Ўз қўшнисига озор берган бундай қўшнига Аллоҳ Таолонинг лаънати бўлсин!» — деб дуоибад қила бошладилар. Бу можародан хабар топган ўша ёмон қўшни келиб унга узр айтди ва: «Юкларингни уйингга киргизиб қўявер, бундан кейин мен сенга сира озор бермайман», —деб қасам ичди.

2. Абу Ҳурайра айтадилар: «Ҳар бир мўъмин банда ўз биродарининг кўзгусидир. У биродарида бирор айб кўрса, ўзида бўлган шундай айбни тузатишга ҳаракат қилади (қилиши керак)», — дедилар.

3. Абдуллоҳ ибн Амр ибн ал-Ос (розиёллоҳу анҳу)дан ривоят қилинди, у киши айтдилар. Расулуллоҳ: «Икки мўъмин банда бир-бирини кўрмасдан олдин уларнинг руҳлари бир кунлик йўлда учрашади».— дедилар.

4. Абу Ҳурайра Расулуллоҳдан ривоят қилдилар: «Бойлик молининг кўплиги эмас, балки бойлик — бу қалб саховатидир», — дедилар.

ЎЗБЕК қомуси Бош таҳририяти бир неча йилдан бери Имом ал-Бухорийнинг «Ал-Жомеъ ас-Саҳиҳ» ҳадислари китобини босиб чиқармоқда. Ҳозиргача ҳадисларнинг биринчи ва тўртинчи жилдлари босмадан чиқди. Шу кеча-кундузда бу табаррук китобнинг учинчи жилди босмадан чиқиш арафасида.

СУРАТЛАРДА: Қомуслар бош таҳририятида чоп этилган ҳадис китоблари.

Виктор Багаев суратлари.

ИЖОД ГУЛШАНИДА

● Ўзбек болалар адабиётида масалчилик, эртакчилик, топишмоқ мавзуларининг илк бор шаклланиши педагог шоир Элбек (Машриқ Юнусов) номи билан боғлиқ. У 1921 йили «Армуғон» номли тўпламини кичкинтойларга совға қилди.

● Она Ватан ҳақида шоир А. Ориповчалик энг кўп ва хўп ҳозиргача ҳеч ким ёзолгани йўқ. «Ўзбекистон» қасидаси бунинг ёрқин тимсолидир.

● Ўзбек ёзувчилари орасида энг сермаҳсул романчи ҳозирча Мирмуҳсин бўлиб, «Меъмор», «Умид», «Чиниқиш» каби ўнга яқин роман яратган.

● Лутфий XV асрнинг йирик санъаткорларидан Навоийга қадар бўлган ўзбек дунёвий адабиётида энг йирик санъаткор, ўзбек мумтоз ёзувчисидир. Туюқ жанрида ҳам маҳорат қозониб, 41 дан ортиқ гўзал туюқлар яратган.

● Шарқ адабиётида ҳеч бир шоир Навоийчалик аруз вазнидан тўла фойдалана олмаганлиги алоҳида таъкидланиб, биргина «Ғаройиб ус-сиғар»даги ғазалларда аруз вазнларининг 41 туридан фойдаланган.

● Ўзбек шоири, драматург, режиссёр, таржимон Хуршид (Шамсиддин Шарофуддинов) адабиётимиз равнақида энг кўп — 16 та адабий тахаллусда ижод қилган.

● Ўзбек маърифатпарвар педагоги Муҳаммадамин Фахриддиновнинг (1894-1941) «Туркча қоида» (1913) китоби ўзбек тилида биринчи марта ёзилган мактаб дарслиги бошланғич мактаблар учун мўлжаллангандир. «Раҳбари аввал» (1917) имло китоби биринчи расмли ўзбек алифбосидир.

● Шокиржон Раҳимий (1898-1939) тараққийпарвар педагог. 1919 йили биринчи ўзбек алифбоси «Совға»ни яратган. У шунингдек, биринчи тўла икки томлик русча-ўзбекча луғат тузувчилардан.

Анвар МИРЗАЗОДА.

Хоҳ ишонинг, хоҳ...

ЧЕКИШНИ ТАШЛАНГ, ВАССАЛОМ

ҚАНДАЙ қилиб сал бўлса ҳам яхши яшаш тарзини, турмуш шароитини сақлаб қолиш керак? Бу ҳозир ҳар бир венгрияликнинг орзуси, ташвиши. Улар бунинг учун нима қилишлари керак? Аввало ичишдан ва чекишдан воз кечишлари, бетоб бўлмасликлари, телефонда гаплашмасликлари, шахсий машиналарини «қантариб» қўйишлари керак. Бундан ташқари шаҳар транспортидан фойдаланмасликлари, ширинликлардан, энг аввало конфет ва шоколадлардан воз кечишлари лозим! Навбатдаги нарх-навонинг кўтарилиши шунга барчани мажбур қилиб турибди.

Арзон нарса йўқ экан-да деган гап бўлмаслиги керак. Марҳамат, ҳар бир венгер «Цолгате» тиш ювиш пастаси билан маза қилиб тишларини ҳатто кунига уч-тўрт марта ювишлари, кейин... пахтадан фойдаланишлари мумкин. Бу нарсалар, аксинча, арзонлашди...

Венгриялик тадбиркорлар бундай тушкунлик билан келиша олмаяптилар. Улар ўзларининг ва ёру дўстларининг бошларига муқаррар ёғажак қорни эртароқ кураш учун шундай таклиф билан чиқмоқдалар: кўпроқ пул ишлаб топиш керак. Ана шунда ҳамма нарсадан бемалол фойдалансангиз бўлади.

ТИНИБ-ТИНЧИМАС

Британиялик бичиқчи ва тикувчи Вивьен Вествуд Кенсингтон саройида яна янги кийимда пайдо бўлди. Бу сафар йиғилганларни бу ғайратли ва ўжар аёл кийган кийимнинг бичиғи, ҳам, фасони ҳам, безаклари ҳам лол қолдирмади. У кийган кийимнинг шаффофлиги барчанинг оғзини очириб қўйди. Унга бир қараганлар қайтиб кўзини ололмай қолди. Чунки унинг ички ўсма-тасмалари, бадани шундоққина кўриниб турган эди-да. Машҳур газеталар бу аёл кийган ансамблнинг шаффофлигини оғзидан суви келиб мақтай кетишди.

Вивьен Вествуд ўзининг тиниб-тинчимаслиги, янгилик яратавериши билан аллақачон машҳур бўлиб кетганди. Унинг кийган кийимлари шунчалар кутилмаганки, ушбу кўйлакларни кийиб жамоат жойларига боришга ўзидан бошқа ҳеч қайси аёл журъат қилолмайди. Икки йил олдин машҳур телешоуга бутун баданини қисиб турадиган нозик жойларига баргдан безак ишланган кўйлак кийиб келган эди. Бу гал эса у яна ҳам олға одимлади...

Вествуд хонимнинг ўзини нчалар мардона тутиши бошқа хотинларга журъат бахш этиши керак. Бичиқчининг ўзи шундай деб ўйлайди. Қадди-қомати унчалик келишмаган (сал дўмбоқроқ бичиқчиси тушмагур) Вествуд хоним ўзини доим сириб юради. Кийган шаффоф либоси эса гўё: «Нега энди барча аёллар сарвдек бўлиши шарт экан?» демоқчидек бўлади. Лекин Вивьен Вествуд ўзининг жозибадорлигига заррача шубҳа қилмайди: «Агар эркак зоти мени ўзга аёллар ичидан танлаб олмас экан, ўша эркак ё тентак, ёки эсини еб қўйган».

Бу сўзлар бир пайтлар елкасига мантия-чодра ташлаб юрган, ҳозир эса барча ёпинчиқлардан юз ўгирган аёлнинг сўзлари. Кута турайлик-чи, модапараст эртага яна қанақа янгиликлар яратиб, шов-шув кўтарар экан?!

КЎЗ ЎҒРИЛАРИ

ТЕЛБА бўлаёзган аёл кўча-кўйларда юриб, йўловчиларнинг ҳар биридан ёвузларнинг қаерда туришини, ҳеч бўлмаса қиёфаси қандайлигини айтишни ўтиниб сўрарди.

— Бу инсон аъзолари билан савдо қилувчи ёвузлар қизимни кўр қилиб қўйишди, — деди Алачина Торба. — Мен уларни топмагунимча қўймайман. Уларнинг бу ёвузликлари учун худо хоҳласа, ҳаммасининг жонини оламан.

Унинг тўққиз яшар қизи Илона Бразилиянинг қашшоқлар яшайдиган даҳасида уя қурган, одам аъзоларини сотиб кун кўрадиган махфий ташкилотнинг навбатдаги қурбони бўлди. Ёвузлар болаларни ўғирлаб кетиб, уларнинг буйрак, ўпка, юрак, жигар ва кўзларини кўчириб ўтказувчиларга ниҳоятда катта пул эвазига сотишади.

— Илонам бечорани кечаси ҳаммамиз уйқуда ётганимизда ўриндан ўғирлаб кетишди, — унинг онаси йиғлаб ҳикоя қилди, — кечаси ҳаво жуда дим бўлди. Шу сабаб барча деразаларни очиб қўйгандим. Жиноятчилар боғдан келишибди. Деразадан тушиб, қизимни ўғирлаб кетишибди. Мен эрта саҳарлаб Илона ўғирланганини билиб, адойи тамом бўлдим. Уни зўрлаб ўлдиришади ёки фоҳишахонага сотиб юборишади деб ўйладим.

Бахтга қарши икки кундан кейин миршаблар мени шифохонага таклиф қилишди. Кўзлари кўр Илонамни кўриб қай аҳволга тушганимни билсангиз эди. Аблаҳлар қизимнинг кўзларини ўйиб олишиб, ўзини хиёбонга ташлаб кетишибди.

Соғлиқни сақлаш хизмати расмий вакилининг айтишича инсон танаси аъзолари билан савдо қилувчи махфий тўда барча «топган-тутганини» Оврўпога жўнатар экан. У ерда эса айтилган нархга олишар экан. — Ўйиб олинган битта кўз учун, — давом этади расмий вакил, — ёвузлар чайқов бозорида энг камида 50 минг доллар оладилар. Тасаввур қилинг, жон таслим қилаётган миллионер соғлом юракка қанча десанг тўлашга тайёр эмасми? Бразилия мафиячилари аниқ бир миқдордаги пул учун инсоннинг истаган аъзосини етказиб беришга тайёр.

Кўзлари ожиз қизчанинг онаси ўч олишга тайёр. У жиноятчиларни қидириб юрибди. Топа олармикин онаи бечора? Балки мафия бу довюрак аёлдан олдинроқ ҳаракат қилар, унинг биронта аъзоси сотилиб кетмасмикин?

Инсон аъзоларини кўчириб ўтказиш, шубҳасиз, давримизнинг буюк кашфиёти саналади. Лекин, ҳайҳот, ота-боболаримизнинг нақли тўғри экан: олижаноблик ва ёвузлик доим ёнма-ён юради! Бир кам дунё деб шуни айтишса керак-да!

Тоҳир МАҲКАМОВ
тайёрлади.

Табиат ажойиботлари

АСАЛАРИ БЎРИСИ

ҲАШАРОТЛАР орасида энг озодаси ва заҳматкаши асаларидир. У қишда қийналмаслиги учун ёз бўйи бетиним меҳнат қилиб, кўпроқ асал йиғишга ҳаракат қилади. Ҳар бир жониворнинг ўз кушандаси бўлганидек бу беозор ҳашаротнинг ҳам кушандаси бор. Филант ёки бошқача айтганда асалари бўриси ана шулардан биридир. У ташқи тузилишидан бурма қанотли бўлиб арига ўхшаса-да, аммо калласининг катталиги, қорнининг оч сариқ рангда бўлиши билан ундан фарқ қилади. Урғочиси эркагидан бирмунча каттароқ бўлади.

Филант асаларичилик ривожланган ҳудудларда, айниқса тоғли жойларда кенг тарқалган. У бошқа ариларга ўхшаб ерни 1—1,5 метргача кавлаб уя қуради. Уяларнинг ҳар бирида 5—10 тадан хоначалари бўлади. Урғочи асалари бўриси уясига учиб келаётган асалариларни тутиб олади-да, унинг кўкрак қисмига ўзининг ўткир найзасини санчиб ўлдиради, сўнгра ғумбакдан чиққан қуртини боқади. Уядаги ҳар бир қуртнинг вояга етиши учун 4—8 дона асалари керак бўлади. Лекин филантнинг қуртлари асаларининг бутун танасини истеъмол қилмайди, балки кўкрак қисминигина ейди. Бир квадрат метр майдондаги 2-3 тармоқли 3-4 уянинг филантлари бир гектар ерда ўртача 620 минг асаларига қирон келтиради. Шунинг учун ҳам у асалари бўриси деб аталади.

Бу зараркунандага қарши кураш чоралари 1877 йилда Европада бошланган бўлса-да, ҳозирги давргача яхши натижалар берувчи усул ишлаб чиқилмаган. Туркманистонлик олимларнинг тажрибаларига кўра асалари бўрисини ғумбакдан чиққанида ёки вояга етгандан кейин қириб ташлаш мақсадга мувофиқ экан. Чунки ғумбакдаги қурт совуққа ҳам, кимёвий моддаларга ҳам чидамли бўлади. Ғумбак қобиғи намни ўзига сингдирмайди, заҳарларнинг деярли кўпи унинг ичига ўтолмайди. Агарда ғумбакдан чиқмаган қуртни солярка мойига 7—8 кун солиб қўйилса, қобиқ ичидаги қурт ўлади.

Тошкент вилоятининг тоғли ҳудудларида, айниқса Сижжак, Хумсон, Оқсоқота қишлоқларидаги тажрибаларга асосланиб кураш чораларидан бири — асалари бўриси уясини ё тонгда уядан чиқмасдан олдин, ёки оқшомда учиши тўхтаганда кимёвий моддалар ва иссиқ сув қуйиш билан қирон келтириш мумкин. Кузатишлар шуни кўрсатадики, битта филантни ўлдириш билан юзга яқин асаларини сақлаб қолиш мумкин экан. Бу усуллардан ташқари асалари қуртларини филант кам тарқалган ерларга жойлаштириш билан ҳам кўплаб асалариларни сақлаб қолиш мумкин. Хулоса қилиб айтганда захматкаш асалариларни асалари бўрисидан сақлаш учун юқорида кўрсатилган усуллар қабул қилинса асаларилар минг бор кўпаярди.

Шуҳрат ИСЛОМОВ,
Тошкент Давлат университети ўқитувчиси, геология фанлари номзоди.

Бўш вақтларда

Топқирлигингизни синаб кўринг

ЭНИГА: 1. Ўзбек бастакори, «Дилором» операсининг муаллифи. 4. Тошкентлик истеъдодли футболчи. 9. Шайхонтоҳурдаги маҳалла. 10. Юз йилга тенг вақт. 12. Оила аъзоси. 15. Узум нави. 17. Наврўз таоми. 19. Шаҳримиздаги кинотеатр. 23. Кимхоб. 24. Яшнаган боғ. 25. С. Айний асари. 27. Ҳайратни билдирувчи сўз. 28. Умумхалқ ёрдами. 30. Адолат. 32. Ўрта, аросат. 35. Фироқ. 36. Бешёғочдаги маҳалла. 37. Шаҳардаги соғломлаштириш маскани.

БЎЙИГА: 1. Номи шаҳримиз кўчаларидан бирига берилган қозоқ адиби. 2. Мусулмонча урф-одат. 3. Кимёвий модда. 5. Маккажўхори қисми. 6. Донга тушадиган зараркунанда. 7. Фотиҳ Ниёзий романи. 8. Диний маскан. 11. Шаҳримиздаги ресторан. 13. Кинотомошагоҳ. 14. 1948 йилги СССР Давлат мукофотига сазовор бўлган тошкентлик машҳур рассом. 16. «Гирдоб» романининг муаллифи. 18. Халқ — рақс дастаси. 20. Биринчи трамвай. 21. Шаҳарнинг эски номларидан бири. 22. Эркаклар кийими. 26. Жумҳурият ойнаи жаҳони кўрсатуви. 29. Кўпчилик. 30. «Шашмақом» куйларидан бири. 31. Қизил ёқут. 32. Халқ шоири, бахши. 33. Машаққат, 34. Ҳинд бадиий фильми.

Рим рақамларининг саволларига «Т» ҳарфидан бошланувчи сўзлар орқали жавоб топинг. I. Шаҳар даҳалари. II. Республика радиоси эшиттириши. III. Метро бекати. IV. Шаҳардаги собиқ кўча.

Тузувчи: Фаёз АБДУҚАҲҲОР ўғли.

Ҳар тўғрида

● Дунёда биринчи ҳисоблаш маркази Мовароуннаҳр шаҳрида Улуғбек раҳбарлигида қурилган.

● Биринчи ҳисоблаш машинаси 1623 йилда немис профессори Вильгельм Шиккард томонидан кашф қилинган. Бу машина ҳақидаги маълумот фақат 1958 йилдагина маълум бўлди.

● Бўлиш ва кўпайтириш тўғрисидаги автоматик қурилма рус математиги Чебишев томонидан яратилган.

● Конуслар теоремасини буюк олим Беруний кашф қилган. Европада эса бу кашфиёт билан француз математиги Веит шуғулланган.

● Синуслар теоремаси ҳинд математиги Брамогупта ижодига мансуб.

● XV асрда Улуғбекнинг машҳур обсерваториясида ишлаган ўзбек математиги Ғиёсиддин Жамшид Ал-Коший биринчи бўлиб ўнли касрларни яратган. Фақат ундан 175 йил кейин Европада Симон Стевин кашф қилган.

● Биринчи аёл математик Ипатия эрамизнинг V асрида яшаган.

Акбар АЛИЕВ.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» СИЗНИНГ ГАЗЕТАНГИЗ

Ҳафтанинг ҳар жума кунлари газетанинг 4-саҳифасида «Зангори экран» орқали кўрсатиладиган ҳафталик дастур тўла эълон қилинади.

1994 йилда ҳам «Оқшом» газетаси ўзининг ана шу анъанасини давом эттиради.

Душанба, 25. X

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Совға».
18.30 «Ёшлик» студияси. «Ватанпарвар».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Дардли кўнгил нолалари». «Нодира» мусиқий драмаси ҳақида.
20.00 «Нурли Тошкент оқшомлари». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Шаҳар бедарвоза эмас...».
21.50 «Театр: Шарқ ва Ғарб» халқаро фестивалининг очилиши.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Кабутарим». Телефильм.
19.30 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.30 «Бизнинг суҳбат».
21.15 «Ижтимоий муҳофаза—мезон».
21.45 «Нонни тенг бўламиз». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 9.20, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.25 «Тингланг, томоша қилинг...».
9.45 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 21-серия.
10.15 Болалар телевидениеси уюшмаси.
10.40 «Шаман». Телефильм премьераси (Красноярск).
11.05 Мультфильм.
11.15 «Мавзу».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Гол».
* * *
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.15 Болалар телевидениеси уюшмаси.
16.40 «Каҳрабоча-93».
17.00 «Иқболи кулганда».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.30 «Палитра».
18.55 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.05 «Гол».
19.40 «Ҳафтанинг акс садоси».
20.10 «Қандай қилиб бой бўлиш мумкин!» Телеўйин.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Турмуш икир-чикирлари». Бадиий телесериал премьераси. 21-серия.
21.55 «Спорт уик-энди».
«Янги студия» таништиради:
22.10 «Қинғир-қийшиқ эфир».
22.25 «Видеоасс».
22.40 «Мен».
22.45 «Монтаж».
Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Россияда бизнес».
9.30 Тонгги концерт.
9.45 «Мутлақо махфий».
10.40 «Тикланиш».
10.55 «Эдуард Хиль. 35 йил ўтгач...».
11.55 Хонаки экран. «Табор кўкка интилади». Бадиий фильм.
13.30 Мульти-пульти.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 Кундузги сеанс. «Бодом гуллаганда». Бадиий фильм.
15.20 «Испанияга қуш парвозидаги масофадан қараганда». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси. 7-фильм.
15.50 «Бола тилидан».
16.20 Болалар учун янгиликлар.
16.35 «Телегазета».
16.45 «Қутқариш хизмати 911».
17.40 «Китоблар оламидаги гаплар».
*
18.00—20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.00 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради: «Рақобатчилар жанги». Бадиий фильм. «Криминал ҳодисалар» туркумидан.
21.00 Киноафсоналар. «Шамолларга учган умр». Ҳужжатли фильм. 1-қисм.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.30 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Формула-1» классида автопойга бўйича жаҳон чемпионати. Япония гран-приси.

Сешанба, 26. X

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Халқ куйлари.
7.50 «Энг митти гном». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.15 «Қувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 «Одам — амфибия». Бадиий фильм.
10.30 «Ёшлик» студияси. «Тежамкорлик сирлари».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 Болалар учун. «Табиат алифбоси».
18.35 «Ислоҳот одимлари».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 Эстрада концерти.
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 «Ҳамшаҳарлар».
22.10 «Фароғат опа». Телефильм.
22.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.10 «Фестиваль кундалиги».
20.25 «Суперспорт».
21.05 «А. Вивальди мусиқасини тинглаб...».
«ОМАД» таништиради
21.45 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Домисолька».
9.40 Мультфильм.
9.50 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.40 «Бизнинг мусиқий клуб».
11.20 «Инсон ва қонун».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Оддий мўъжиза». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
13.30 «Оққушларга ўқ узманг». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
14.40 Мультфильм.
*
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Ишбилармон кишилар хабарномаси».
15.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Иш».
16.25 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.50 «Бизнинг мусиқий клуб».
17.30 «Қизлар ўртасидаги сир».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Бир боғ гуллари».
18.45 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
18.55 «Мулкдор алифбоси».
19.05 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Бир тўдада». Телевизион бадиий фильм премьераси.
22.55 «Матбуот-экспресс».
23.10 «Эфирда мусиқа». Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Телевече».
* * *
12.05 Хонаки экран. «Фуэте». Бадиий фильм.
13.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 «Трансросэфир».
14.50 «Осойишталик № 9».
15.55 «Вилоят дурдоналари». В. В. Верещагин ватанида.
16.25 «Сиз яратган боғ».
16.55 Болалар учун янгиликлар.
17.10 «Рост» студияси. «Гўзал қизлар».
17.50 Спорт кўрсатуви.
*
18.00—20.10
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.10 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 235-серия.
21.00 «Асил ҳолича», «Республика» матбуот-марказида Россия Федерациясининг Бош прокурори Алексей Казаннин.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Осойишта уй». 1-қисм.
23.20 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
23.50 «Осойишта уй». 2-қисм.

Чоршанба, 27. X

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Ёшлик тароналари.
7.50 «Жасур бўлиш осонми!». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Нуқта, нуқта, вергул...». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи. Ўзбекистон Улуғ Ватан уруши йилларида.
11.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Муҳандис».
18.45 «Лайлаклар». Телефильм.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Жиноят жазосиз қолмайди». Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармаси ходимларининг Яккасарой тумани маҳалла аҳли билан учрашуви.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт.
22.00 «Имконият». Бадиий фильм.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Фан ҳақида суҳбатлар.
19.50 «Спринт».
20.15 «Ишбилармонлар».
20.55 «Театр оламида».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 00.35— Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Хакка».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Савдо кўприги».
11.00 «Маковец тоғида байрам».
11.20 «Юрак учун эҳтиёт қисмлар».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Оддий мўъжиза». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
13.30 «Оққушларга ўқ узманг». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
14.35 «Эътиқод билан яшаш». Телефильм премьераси. (Самара).
*
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Музограф».
17.00 Республика Мустақиллиги кунига. «Туркманистон — янгиланиш йўлида».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси. «Ассалому алайкум, бу мен».
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 А. Широченко ва Л. Серебрянникова ижросида романслар.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 Э. Рязановнинг муаллифлик кўрсатуви. «Л. Ю. Б. жумбоғи».
22.25 Телевизион кўрсатувлар ва фильмлар XI халқаро фестивалининг очилиши. Суздалдан кўрсатилади.
23.40 Шахмат бўйича жаҳон биринчилигида.
24.00 Янгиликлар.
00.40 «Ўз-ўзингга мадад бер».
01.10 «MTV».
02.10 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Параллеллар».
9.15 Христианлар учун кўрсатув.
9.45 «Асил ҳолича».
10.40 «Антреприза». Сергей Юрский.
11.25 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 235-серия.
12.20 Киноқиссалар. «Чапаҳай». Бадиий фильм.
13.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 «Лўлиларга хайрихоҳ инсон...».
14.50 «Трансросэфир».
15.35 «Тилла шпора».
16.05 Мульти-пульти.
16.15 Болалар учун янгиликлар.
16.30 «Рост» студияси. «Кимнинг томони?».
17.00 Мульти-пульти.
17.25 «Ностальжи» — барча авлодлар мусиқаси.
*
18.00—18.45
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.45 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 236-серия.
19.35 «Кутиш зали».
20.30 Киноафсоналар. «Шамолларга учган умр». Ҳужжатли фильм. 2-қисм.
21.30 «Рус романси учун Гомелга».
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.30 Спорт кўрсатуви.
22.35 «/-клуб».
23.25 Криминал хабарлар экрани.

Пайшанба, 28. X

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Куйлардан қўшиқларга.
7.50 «Лола ҳақида қисса». Мультфильм.
8.00 «Қувноқ болалар».
8.15 «Чуст жилолари». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 Матбуот саҳифаларида (рус тилида).
9.10 «Ҳаркалай эркаклармиз». Бадиий фильм.
10.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
10.45 «Ёшлик» студияси. «Сенинг замондошинг».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Садо».
18.35 «Фан уфқлари».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Қиш тараддуди».
19.55 «Чотқол сўқмоқлари бўйлаб». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 М. Қориёқубов номидаги Ўзбекистон Давлат филармонияси «Зарафшон» ашула ва рақс ансамблининг концерти. Халқлар Дўстлиги саройидан ёзиб олинган.
22.10 «Хотира». Ҳусайн Шамс.
23.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Болалар учун. «Табассум».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.15 «Фестиваль кундалиги».
20.30 «Тошкент оқшомлари».
22.00 «Пульс». Хабарлар.
«ОМАД» таништиради:
22.15 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Виктория. Автопортрет». Ҳужжатли фильм премьераси (Киев).
9.35 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.25 «Ҳайвонот оламида» (сурдо таржимаси билан).
11.05 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Аёлни топинглар». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
14.45 Мультфильм.
*
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Сиз бунга қодирсиз».
17.10 «Парвоздаги уй». Кўп серияли мультфильм премьераси. 21-серия.
17.40 «...16 ёшгача ва ундан катталар». Танаффус пайтида (18.00) — Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.55 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 «Миниатюра».
19.55 «Жамоатчилик фикри».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Жамоатчилик фикри» (давоми).
21.40 «Рус олами».
22.20 «Мосфильм»нинг 70 йиллигига. «Курьер». Бадиий фильм.
24.00 Янгиликлар.
00.40 «Максима».
01.05 «Рок-н-ролл ТВ».
01.50 Регби. Европа чемпионати. Россия —Франция терма командалари.
02.20 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдик».
9.10 Тонгги концерт.
9.25 «Кутиш зали».
10.20 «К-2» таништиради: «Мультпросвет».
11.15 Катта жанжал. «Ҳокимлик санъати».
11.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 236-серия.
12.45 «Қутқариш хизмати 911».
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.00 «Ишнинг кўзини билган одам».
14.30 «Телегазета».
14.35 «Трансросэфир».
15.15 «45» кўрсатуви. «Йил ўқитувчиси» танловининг финали.
16.15 Болалар учун янгиликлар.
16.30 «Рост» студияси. «Космос сабоқлари», «Биринчи тайм».
17.00 «Винил чангалзорларида».
*
18.00—20.05
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.05 Мульти-пульти.
20.15 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 237-серия.
21.05 «Рек-тайм».
21.35 «Экспомарказ» таништиради.
21.40 «Сигнал».
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Ҳақиқатни асровчилар». «Новий русский»нинг монологлари.
23.10 «Околесица» кабареси.
00.05 «Қисқаси...».

Жума, 29. X

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Классик қўшиқлар.
7.50 «Уйқу салтанати». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Ўзбекистон бойлиги». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 «Кучатлар». Бадиий фильм.
10.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
* * *
16.55 Кўрсатувлар тартиби.
17.00 Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. МҲСК — «Навбаҳор» (Наманган). 2-тайм.
17.50 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Замин саховати».
18.30 «Истиқлол иқболи». Туркия Республикасининг 70 йиллигига бағишланади.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эълонлар.
19.25 «Қўшиқларим — ҳаётим менинг». Хонанда Дилором Қаюмова.
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ижод саҳифалари». Саид Аҳмад.
22.10 «Ретро». «Мохов қиз». Бадиий фильм ҳақида.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Рақсга тушишни хоҳлайман» (такрор.).
19.50 «Дарахт ва унинг илдизлари». «Заргар». Телефильмлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ғолиб». Бадиий фильм (рус тилида).

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 21.20, 00.35 —Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Олеся ва компания».
9.50 Мультфильмлар.
10.30 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.20 «Америка М. Таратута билан».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Рус олами».
Театр шинавандалари, Сизлар учун!
13.00 Н. В. Гоголь. «Уйланиш». А. Кольцов номли Воронеж академик драма театрининг фильм-спектакли.
14.30 А. Дворжак. Ми мажор. Торли оркестр учун серенада.
*
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.10 Н. Литвинов раҳбарлигидаги халқ чолғулари ансамбли ижро этади.
16.20 «Олеся ва компания».
16.50 «Время-4».
17.30 «Телеёдномалар».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «Россия сайловининг акс садоси».
18.40 «Инсон ва қонун».
19.15 «Америка М. Таратута билан».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
21.40 «Детективлар клубида». «Марлоу—хусусий изқувар». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия.
22.40 «Мулкдор алифбоси».
22.50 «Сергей Рахманинов. Икки ҳаёт». Телефильм премьераси. 2-фильм.
23.45 Шахмат бўйича жаҳон биринчилигида.
24.00 Янгиликлар.
«ВИД» таништиради:
00.40 «Сиёсий бюро».
01.15 «Музобоз».
01.55 «Авто-шоу».
02.25 «Обоз» майдончаси.
*
03.30 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдик».
9.10 «Кўҳон ёдгорликлари». Ҳужжатли телефильм.
9.20 «Минора».
9.55 «Пигмалион».
10.25 «Ретро-шлягер».
11.00 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 237-серия.
11.50 «Шарман-шоу».
13.20 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.40 «Телегазета».
13.45 «Сайёрадош қўшниларимиз».
14.20 «Трансросэфир».
14.50 Мульти-пульти.
15.10 Жума куни Дисней. «Флоридада Дисней студиясининг очилиши». 1-серия.
16.00 Болалар учун янгиликлар.
16.15 «Оқ қарға».
17.00 Волейбол бўйича Россия чемпионати. «Самотлор» (Нижневартовск) — «Левша» (Тула).
17.55 Спорт кўрсатуви.
*
18.00—20.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.25 Телеэкранда — премьера. «Қотилликдан кейин етти кун». Бадиий фильм.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Джентльмен-шоу».
22.55 «Кечки салон».
00.25 Тунги сеанс. «Порох». Бадиий фильм.

Шанба, 30. X

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Яллалар.
7.50 «Яшил орол сири». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 Шифокор маслаҳати.
8.20 «Тоғ жилолари». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».
*
9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 Араб тили.
9.40 «Ҳужжатли экран».
10.25 Немис тили.
10.55 «Оила».
11.40 «Бунёдкор».
12.20 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси хор жамоасининг концерти.
12.50 Форс тили.
13.20 «Маҳалла—тарбия масканн».
*
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Лайлаклар қайтиб келади».
18.30 «Ёшлик» студияси. «Уста».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Тафаккур». Телемусоҳаба.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Мусиқа жавони».
21.50 «Театр оламида». «Театр: Шарқ ва Ғарб» халқаро фестивалида.
22.30 «Тунги ёғду». Дам олиш кинопрограммаси.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Кинотриада.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Алоқалар ва шартномалар».
21.40 «Эстрада қўшиқлари». Донёр Тошмуҳамедов куйлайди.

● «ОРБИТА IV»

6.45, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.50 Эрталабки гимнастика.
7.00 «Матбуот-экспресс».
7.10 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Моторлар оламида».
9.00 «Марафон-15» — кичкинтойларга.
9.30 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси. Киносеанс.
10.55 «Мусиқий дўкон».
11.25 «50х50» телетомошаси. «Биллур бошмоқ» телетанлови. 1-қисм.
12.45 «Ҳукумат кишилари».
13.00 Актёрлар ва тақдирлар. «Тинч оқар Дон». Бадиий фильм, 3-серия.
15.00 Янгиликлар.
15.30 «Пеппи Узун пайпоқ». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия.
16.00 «Пул ва сиёсат». Халқаро муносабатлар иқтисодиёт кўзгусида.
16.30 «Ультра-си». Спорт кўрсатуви.
17.10 «Қизил квадрат».
18.05 «Қойилмақом еттовлон».
19.00 В. Артемов. Триптих. «Йўл симфонияси».
19.45 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Стингрей». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Коламбия пикчерс» таништиради. «Дженнининг уруши». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
22.25 «Резонанс» студияси таништиради.
22.45 «Бир боқишда муҳаббат».
23.25 Катталар учун мультфильмлар.
24.00 Янгиликлар.
00.40 Охирги киносеанс. «Декалог-6». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
01.40 «Бахмал мавсум-93».
02.35 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «730-формула».
8.55 Мусиқий коллекция. Брасс-квинтет «Ариэс» (АҚШ).
9.30 «Ҳали англанмаган конит».
10.00 «Рост» студияси. «Кунни узайтирилган гуруҳ». «Бизнинг «Аралаш».
10.30 Мульти-пульти.
10.40 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
11.20 Такрорий фильмлар экрани. «Кўзбоғлогич» («Мосфильм», 1967 й.).
12.35 «Варлам Шаламов. Менинг бир неча умрим». Ҳужжатли фильм.
*
13.25—14.40
«ЎЗБЕКИСТОН» ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
13.25 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
13.35 «Ўзбекистон — Туркия: ҳамкорлик йўлларидан».
14.05 «Ўзбек ишлоқлари: ҳамкорлик, истиқбол».
14.30 «Бу ажиб дунё».
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
14.40 «Чегарасиз футбол».
15.35 «Бизнинг ишимиз».
16.05 «Квадрат илдиз остидаги чақа-танга».
16.35 «Рус ижозатномаси».
17.05 «Маски-шоу».
17.40 «Миллий сиёсат хроникаси».
*
18.00—19.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.00 Футбол бўйича Россия чемпионати. «Локомотив» (Москва) — «Спартак» (Москва). Танаффус пайтида (19.45) — «Фильмлар-премьераси».
20.50 «Уинстон Черчилль—чўққига йўл». Кўп серияли бадиий фильм премьераси. 5-серия.
21.50 Спорт кўрсатуви.
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Ватандошлар. «Бегона турпоқми?».
22.55 «Ксюша ҳузурида».
23.25 Стас Намин марказн (Эс-Эн-Си) таништиради: «Сариқ сувости кемаси» клуби.
23.55 «Оқ фонда».

Якшанба, 31. X

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».
*
8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 38—39-сериялар.
10.00 Инглиз тили.
10.30 «Ёшлик» студияси. «Ойдин орзулар».
11.15 «Адабиёт ва маънавият».
12.00 Ер ва диёр тароналари.
12.45 «Аловуддиннинг сехрли чироғи». Бадиий фильм.
14.05 Ўсмирлар учун. «Умид учқунлари».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Уйла! Изла! Топ!».
19.00 «Ҳафтанома» (рус тилида).
19.30 «Ойнаи жаҳонда».
19.45 «Сиҳат-саломатлик».
20.15 Катталар учун мультфильм.
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт.
22.10 «Фаввора». Бадиий фильм.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради.
17.00 «Мультфейерверк».
17.40 «Омад» — курьер.
17.55 «Мусиқий йўлка».
18.10 «Ҳар соҳадан бир шингил».
18.20 Болалар учун. «Совға».
18.45 «Юлдузлар жилоси».
19.05 «Даракчи».
19.15 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
19.30 Реклама.
19.35 «Омад» — видео.
21.15 «Омад» — курьер.
21.30 «Шарқ дурдоналари».
22.00 «Даракчи».
22.10 Реклама.
22.15 «Мусиқий йўлка».
22.45 «Омад» — видео.

● «ОРБИТА IV»

6.40, 15.15, 00.15—Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Руҳни чиниқтириш».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Авто-шоу».
9.00 «Марказ».
9.30 «Эрта саҳарлаб».
10.00 «Ҳамма уйдалигида».
10.30 «Спортлото».
10.45 «Полигон».
11.15 «50х50» телетомошаси. «Биллур бошмоқ» телетанлови. 2-қисм.
12.15 «Эпкин ёзув» ёки Дания қироллиги ҳақида эртаклар», 1-қисм.
12.50 «Веди».
13.30 «Провинция».
«КТВ-I» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради:
14.00 «Француз пазандалари сизга тавсия этадилар».
14.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Қизлар қўшиғи». Татьяна Крошина куйлайди.
15.35 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
16.15 «Саёҳатчилар клуби».
17.05 «Ҳунарли хор бўлмайди».
17.10 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
18.05 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.00 Беларусь халқ артисти Ярослав Евдокимов билан учрашув.
20.05 «КВН-93». «Джазда фақат қизлар» (Новосибирск) ҳамда «Бокулик йигитлар» командалари ўртасида биринчи ярим финал учрашуви.
21.55 Эълонлар.
22.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
22.45 «Матадор».
23.45 Шахмат бўйича жаҳон биринчилигида.
24.00 Янгиликлар.
00.20 «Тонг юлдузи» тунги эфирда.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «Хайрли тонг!».
8.55 «Калит» кўрсатуви. «Шоҳона сафар». 3-қисм.
9.25 «Қарама-қаршиликлар».
10.05 «Қариялар — жигарбандларим». Ҳужжатли фильм премьераси.
10.35 «Агар сиз...».
11.05 «Ати-бати...».
11.35 «Рост» студияси. «Янгиси кимга?».
12.05 Кино музейи. «Алёнка». Бадиий фильм.
*
13.50—15.40
«ЎЗБЕКИСТОН» ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
13.50 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
14.00 «Дунё эшиги».
14.30 Шарқ тароналари.
15.05 «ЭКОСАН»—экология ва саломатлик жамғармасининг хабарномаси.
15.30 «Бу ажиб дунё».
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
15.40 Диснейнинг сеҳрли оламн. «Винни-Пухнинг янги саргузаштлари». «Кора плашч».
16.35 «Ҳайвонот оламида».
17.35 «Маскарад».
*
18.00—20.05
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.05 «Эс-Би-Си билан якшанба оқшоми. «Алданганлар». Бадиий фильм.
21.45 «Владимир Познернинг Америкаси».
*
22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.
*
22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.30 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Тўлиной».
23.35 Волейбол бўйича Россия чемпионати. «Самотлор» (Нижневартовск) — «Искра» (Одинцово).
00.25 «А» программаси.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни жамоаси концерннинг меҳнат фахрийси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, Республика аҳамиятидаги шахсий нафақахўр

Асқар АБДУРАҲМОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

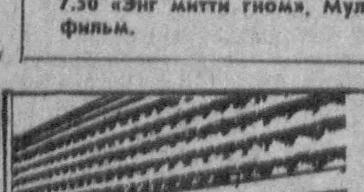

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет. Қоғоз бичими А — 2
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.50.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

Буюртма Г—588. 17.229 нусхада.